

رههه ندين پراگماتيكي د چيروكي (بيهنهنگي) يا (صبيح محمد حسين)يدا

ههزار کمال يوسف

پشکا زمانى کوردی، کولێژا پهروهردا بنیات، زانکۆیا دهۆک، ههريما کوردستاني-عراق.

وهگرتن: 2022/02 پهسهندکرن: 2022/04 بهلافکرن: 2022/06 <https://doi.org/10.26436/hjuoz.2022.10.2.794>

پوخته:

ئهف ههکۆلینه ل ژیر نافونیشانی رههه ندين پراگماتيكي د چيروکا (بيهنهنگي) يا (صبيح محمد حسين) دا، کو هاتييه تهرخانکرن ژ بو پراکتيزه کرنا رههه ندين پراگماتيكي د چيروکا (بيهنهنگي) دا. که رهستی ئهفی ههکۆلینی بریتیه ژ ههلبژارتنا چيروکا (بيهنهنگي) يا (صبيح محمد حسين)ی. ههروهسا گرنگیا ئهفی ههکۆلینی د ئهوی چه نديدايه کو چيروک مل ب ملی ژانرين دييين ئهدهبی پشتبهستنی ب پراگماتيک و رههه ندين ئهوی ژ بو گه هاندانا وانا و مه بهستين خو دکهت. ئهف ههکۆلینه ل دویف ريبازا (وهسفی شيكاري) هاتييه نهجامدان. ئه نجام ژ ئهفی ههکۆلینی ئهوه ديارکرنا ريژه بيا سهدييا هه بواره کي پراگماتيكي د هه بواره کيبدا دهستنيشانکرنا جوړ و به شين هه ئيک ژ بوارين پراگماتيكي. ئهف ههکۆلینه ژ بلي پيشه کي و نهجامان ژ دوو پشکان پيکدهيت، پشکا ئيکي ب نافونيشانی (بوارين پراگماتيكي و زمانى چيروکي)، پشکا دووی هاتييه تهرخانکرن ژبو پراکتيزه کرنا رههه ندين پراگماتيكي د چيروکا (بيهنهنگي) يا (صبيح محمد حسين)يدا.

په يقين سه ره کي: کرده يين ئاخفتني، نيشانکار، ده رکه فته يين ئاخفتني، گريمانين پيشه کي.

- ب. کيز جوړي نيشانکاري که سي پتر هاتييه بکارهينان و کيز کيمتر دهينه بکارهينان؟
- ج. گريمانين پيشه کي و (رپژين بکارهينانا جوړين ئه وي د ئه فی چيروکيدا) يا چاوايه؟
- د. لادانين واتايي ب چ ريژه د ئه فی چيروکيدا بکارهاتييه؟
- ه. کيز کرده ب ريژه يا پتر و کيز ب ريژه يا کيمتر هاتييه بکارهينان؟

2- بوارين پراگماتيكي و زمانى چيروکي.

- 1-2- بوارين پراگماتيكي:
- پراگماتيک ههکۆليني ل گه لهک بوارين زمانى دکهت، شلوفه کرن و سالوخه تين پيکهاتا زمانى ژي دبنييت ريکا ئاماژي بو هوکارين نه زمانى، گرنگي ب ره گه زين بکارهينانا زمانى ددهت و چ په يوه ندي ب ديارکرنا پيکهاتا زمانيه نينه.
- زمانى پراگماتيكي زمانه کي ميتافورييه و ب زاسته وخويي گرنگيبي ب واتايي نادهت (McGrath, 1991:101).
- 1-1- نيشانکار _ Deixis:

د هه ر زمانه کيدا هندهک په يف هه نه ئيک ژ سيمييين ئه وان په يفان ئامازه کرنه و هه ر جاره کي بو تشته کي ل ديغ ده ورره يي ئه فان په يفان واتايه کا سيمانتیکا ئيکسه ر نينه، نيشانکاري په يفه کا به ره لافه د ژيانا پوژانه دا، ژبه رکو گه لهک په يف هه نه ب ساناهي واتايا

1- پيشه کي

- 1-1- نافونيشانی ههکۆليني:
- ئهف ههکۆلینه ل ژیر نافونيشانی رههه ندين پراگماتيكي د چيروکا (بيهنهنگي) يا (صبيح محمد حسين) دا، کو ژ بو پراکتيزه کرنا رههه ندين پراگماتيكي د چيروکا (بيهنهنگي) دا هاتييه تهرخانکرن.
- 1-2- که رهستی ههکۆليني:
- که رهستی ههکۆليني بریتیه ژ ههلبژارتنا چيروکا (بيهنهنگي) يا (صبيح محمد حسين)ی. کو ب شيوه زاري به هديني نقيسييه.
- 1-3- گرنگيا ههکۆليني:
- گرنگيا ئهفی ههکۆليني د ئهوی چه نديدايه کو چيروک مل ب ملی ژانرين دييين ئهدهبی پشتبهستنی ب پراگماتيک و رههه ندين ئهوی ژ بو گه هاندانا وانا و مه بهستين خو دکهت.
- 1-4- ريبازا ههکۆليني:
- ئهف ههکۆلینه ل دویف ريبازا (وهسفی شيكاري) هاتييه نهجامدان و بو گه هشتنا نهجامان په نا برييه بهر شيوازي ئاماري.
- 1-5- پرسيارين ههکۆليني:

ههکۆلین هه ولدهت به رسقا ئه فان خالين ل خواري بدهت:

أ. ريژه يا سهدييا سه رجه مي رههه ندين پراگماتيكي د چيروکا (بيهنهنگي) يا (صبيح محمد حسين)يدا چاوايه؟

ٺهوان ناهيٽه ديارڪرن پيڏفي ب دهوروبه رهي هيه، تاكو واتايا ٺهوان يا روھن و ناشڪرا بيت.

ڪه واته نيشانڪاري برتبييه ڙ (نيشانڪاره ڪان ٺه و فورمه زمانيه، ته مومڙاوييه ن، ڪه ٺامازه بو تن و ڪات و شوپن پله و پايه ... هتد). (عبدالواھيد مشير دزه، 125:2011)، ب واتايه ڪا دي مهرج ڙي ٺهوه ڪو نيشانڪاري ده مي جه و بهرز و بلندي نه هيٺنه ديارڪرن، پيڏفي ب دهوروبه ري يه تاكو واتا ٺهوان دياربيت. ههروهسان (يڪسپن Akpson) دبيڙيت: (نيشانڪار يه ڪه يين زمانين سيسته مينه، ته نها د ٺهوي دهوروبه ري تيڏا هاتينه گوتن دهيننه دهستنيشانڪرن). (هدى عبدالقادر، 2019: 706).

ب گشتي بو مه هوسا دياربيت ڪو نيشانڪار يه ڪه يه ڪا يان دهربرينن زمانينه، پشتبه ستني ب دهوروبه ري تيڏا هاتيه گوتن دڪن، ٺهه ڙي دببته بناغي نيشانڪار و دوير ڙ دهوروبه ري نه شين بهرهمبينن يا رافه بڪهين.

2-1-1-1- جوڙين نيشانڪاران:

ٺه ڪوله ران دابه شڪرنين جودا جودا دايه جوڙين نيشانڪاران، (پتريا ٺه ڪوله ران د ٺه ڪولينين خودا سي جوڙين هه ڦيشڪ دوپاره دڪن، ٺه وڙي "ڪه س، جه، ده م"،). (هدى عبدالقادر، 2019، 707).

(فيلمور) دبڙيته ٺه ٺان نيشانڪارين بنه رت (ليٽينسن) به حس ل جوڙه ڪي دي دڪت، ٺه وڙي (نيشانڪارين جفاڪي) و دبڙيته هه رسي جوڙين دي جوڙين (نيشانڪارين ديڙين). (Filmero C J, 4:2019)، ٺه ٺه ڙي ٺامازه ڪه بو هندئ ڪو ٺه هه رسي نيشانڪار دنبه بناما بو گوتاري ٺه ٺه گه هاتو ٺيڪ ڙ ٺه ٺان بنه ماين د نفا گوتار دا نه بن، دي ڪيماسي د گه هندانا په ياما ٺه وڙي گوتاريدا هه بن.

1- نيشانڪاري جهي:

نيشانڪارين جهي ((ل ٺه ڦيري، ل ٺه وڙي، ل ٺه ڦي باڙيري، ل ٺه ڦي وه لاتي، ... هتد)).

د ٺه ٺان نمونين، سهريدا ل گه هه ٺيڪي دببنن ڪو هه فالڪارين نيشانه (ل ٺه ڦيري، ل ٺه وڙي) هه نه، هه روه ڪو د ٺه ڪولينه ڪا تايهت ب نيشانڪارندا (د. شيرزاد سه بری عه لي) ٺامازي ب ٺه ڦي چه ندي ددهت و دبڙيت: (هه فالڪارين جهي ٺاخفتنڪه ر بڪاردهينيت ڙبو دو

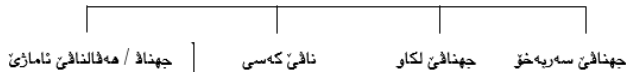
مه بهستان يان جهه ڪي دوير ڙ ٺاخفتنڪه ري يانڙي جهه ڪي نيڙيڪ ڙ ٺاخفتنڪه ري ل ٺه ڦيره دا خالا گرنگ د نيشانڪارين جهيدا مه ودياي "دويراتي" يه ٺه ڦه ڙي دببته تيگه هه ڪي گرنگ ڙبو دهستنيشانڪارنا نيشانڪارين جهي (شيرزاد سه بری عه لي، 2019، 403). ڙبلي ٺه ٺان هه فالڪاران هنده ڪين دي ڙي هه نه ٺه وڙي (بن، ب ره خفه، سه ر، ... هتد) به ٺه شلوه ڦه ڪرنا ٺه ٺان نيشانڪران يا به نده ب گوهداري ڦه تا چ راده گوهدار ٺه ٺان جهان دنيا سيٺ ٺه و جهي ٺاخفتنڪه ر به حس دڪت. هنده ڪ جارن په يقين ٺامازي وه ڪ نيشانڪارين جهي ڪار دڪن (ويراهه، وه ٺه ڦه، ياهه ... هتد). (هدى عبدالقادر، 2019، 719)، ٺه ڦه ڙي ٺامازه يين نيڙيڪي يان دويراتين ڙ ٺاخفتنڪه ري. په يقين ٺامازهي و هه فالڪارين جهي و هه فالڪاري نيشانه ٺه ڦه هه مي ٺامازي دڪنه جهه ڪي ڪو نه هاتيه زانين.

1- پيشمه رگه هه مي ل ٺه وڙي ٺاماده بوون:

د ٺه ڦي نمونا سهريدا نيشڪاري جهي (ل ٺه وڙي) ڪو ٺه ڦه ٺامازي ب چه ندين جهان دڪت، دببته ٺه ڦه ٺامازه (سهنگر بن يان ڙي باره گاه بن يانڙي جهي راهينان بيت ... هتد) لي ب تنن ديارڪرنا ٺه ٺان جهان يا به نده ب دهوروبه رانف ڪا ٺه ري مه رها ٺاخفتنڪه ري (ل ٺه وڙي) ڪي ڦه يه؟

2- نيشانڪارين ڪه سي:

ٺه و توخمين ٺامازه يه ٺه وڙين ٺامازي دڪنه (ڪه سي) مه بهست ڙي جهنفاقين ڪه سينه ٺه وڙين دهيننه ٺامازه ڪرن بو ٺاخفتن ڪه ري ب تني (ٺه ز، من) يانڙي ٺاخفتنڪه ر ل گه ڪومه ڪا ديتر ٺامازي ب جهنفاي (ٺه م) دڪت ٺه ڦه جا چ گوهدار تاڪ بيت يان ڪوم نيڙي بيت يان مي بيت، ب ٺاويهه ڪي دي ٺه و ٺامازين هاوبه شن ٺه وڙين د نابه را پروسيسا ٺاخفتندا، د نابه را ٺاخفتنڪه ر و گوهدار يان ڪه سي سيين ديار دڪت" ب شيوه يه ڪي گشتي (نيشانڪارين ڪه سي ٺه و نيشانڪارن ٺه وڙين ٺامازه يي ددهنه ٺاخفتنڪه ري يان گوهداري، يانڙي لايه ني سيين و ٺاشڪه راترين نيشانڪارين ڪه سي ٺه و نيشانڪارن ٺه وڙي ب ريڪا جيهنفاقين ٺامازه يي ددهنه هه ڦيشڪين ٺاخفتني ٺه ڦه تاڪ بيت يان ڪو يان ڙي مي يان نيڙي بيت). (شيرزاد سه بری عه لي، 2019: 401). نيشانڪارين ڪه سي:

1- جھنائی سہرہ بخو: وہ کو کومہلا (من، تہ، ٹو/ٹہوئی، مہ، ھوہ، ٹوان) و کومہلا (ٹہن، تو، ٹو، ٹم، ھوین، ٹو). بؤ نمونہ:

2- ٹہز چیا تو چیا گولک ما بی گیا.

د ٹہفئی گوتنا مہزناندا (ٹہن) ٹاخفتنکرہ (تو) گوہداری (ٹہز و تو) تنی د دوروبہری گوتنیدا دیاردبیت کا کا ٹاخفتنکرہ و گوہدار کینہ.

ب- جھنائین لکاو: ((م، مان، تان، ت، ی، ین، یت، ات، ن، ... ہند)).

ت- ناٹی کہسی: ہر نافہکی بؤ مروغان دھیتہ بکارہینان.

پ- جھناؤ/ھفالناٹا ٹاماڑی:

- بو نیریک : ٹہفی/ی، ٹہفہ، ٹہفان، ٹہفی/ی ... ی/ی، ٹہفہ...، ٹہفان.../ان، ٹہم...، ٹہمانہ، ٹہم ... انہ.
- بؤ دویر: ٹہوی/ا، ٹہہ، ٹہویٹہ، ٹہوی/ی... ھ، ٹہو... ی/ا، ٹہہ، ٹہو...، ٹہوانہ، ٹہو... انہ.

3- بارین و سیلاؤ شہینا خو پیکھے کری، د ٹہفئی رستا سہریدا ھتاکو بھیتہ زانین، کا (سیلاؤ و بارین) دقبت دوروبہری د ناقبرہا ھفیشکین ٹاخفتنیدا بہرچاف بھیتہ وەرگرتن چونکی بیگومان گہلہ کچ ھنہ کو ناٹین ٹوان (بارین و سیلاؤ)ن.

4- ٹہز چ بکہم!

5- ٹہفہ ٹہز ھاتم.

د ٹہفان ھردو رستین بوریدا ھردو نیشانکاریں (م) بؤ جھنائی (ٹہن) دزفرن ٹانکو بؤ کہسی ٹیکئی تاک دزفرن کو چیدبیت ھہر کہسہک بیت "ٹازاد، بارین، شرین، ... ہند". یان دبیت "ٹہز" ب خویم.

3- نیشانکاریں جفاکی:

(نیشانکاریں جفاکی گریڈاینہ ب پھوہندیین جفاکی د ناقبرہا ھفیشکین ٹاخفتنی و حالہتین ٹوان یین جفاکی) (شیرازاد سہبری علی، 2019: 404). (ٹہفجا ٹہو پھوہندییہ یا فہرمی بیت یانزی نہ فہرمی). (ھدی عبدالقادر، 2019: 724)، پھوہندیین فہرمی مہرم ژئی ٹہو پھیف و دہستہ واژین ژبو ریزگرتن بکارڈھین، پھوہندیین نہفہرمیزی ب ریکا ناؤ یان جھناؤ یانزی ب ریکا ٹہو دہربریین نم.

- جفاکی: (ریش سپی، ... ہند).
- خزماہتی: (مام، خال، ... ہند).
- پیشہی و لہقہب: (وہستا، ماموستا، خانم، خاتین ... ہند).

4- نیشانکاریں دہمی:

ٹہوڑی ٹیک ژ جوڑی نیشانکارانہ کو ٹاماڑی ب رویدانا گوتنہکی دکہت یانزی دہمی رویدانی بخو دکہت، (نیشانکاریں دہمی ٹہو کہرہستہ

ٹہوین ٹاماڑی ب دہمکی ددہن کو بریکا دوروبہری دھیتہ دہستنیشانکرن ٹہوڑی پشٹی گوہدار پشت بہستنئ ب دہمی ٹاخفتنی دکہت کو دہمی ٹاخفتنی بیتہ سہنتہری نیشانکاری دہمی دئاخفتنیدا ... ل ٹہوی دہمی ٹہو نیشانکاری ل دہف گوہداری تہمومژاوی دمینیت ٹہگہر گوہدار دہمی ٹاخفتنی نہزانت یان سہنتہری نیشانکاری دہمی نہزانت). (شیرازاد سہبری علی، 2014: 173).

6- پشٹی حفتیہ کا دی:

د ٹہفئی نمونا بوریدا ژیدہری ٹہوی دھیتہ گوہوپرین، ٹہگہر ٹہف ٹاخفتنہ نوکہ یان بہری حفتیہکی یان سالہکی ھاتیبیتہ گوتن ٹہفہژی ب ریکا دوروبہری دیاردبیت کا کہنگی ھاتیہ گوتن، پندقیہ ٹاماڑی ب ہندی بدہین کو ہندہک نیشانکار ھنہ ٹاماڑی ددہنہ دہمکی نیریک ٹاخفتنی.

2-1-2- گریمانین پیشہکی:

مہہست ژئی ٹہوہ وەرگر ب ریکا دوروبہری دشیان دابہ بگہیتہ مہہستا فریکہری ھہروہسا ٹہوی واتیا مہہہستدار دہستنیشانکہت، (گریمانین پیشہکی پراگماتیکی ب ٹیک ژ ھوکاریں بؤ دوروبہری دھیتہ ھژمارتن ٹہف جوڑی گریمانین پیشہکی دوروبہری گریمانی ژ دوروبہری ٹہوی جودا دکہت ھہروہسا دھیتہ نیاسین کو ٹہو پھوہندییہ ٹہوا د ناقبرہا ٹاخفتنکرہ دہر دکہت و ٹہوا دوروبہر ددہت).

2-1-2-1- جوڑین گریمانین پیشہکی:

1- گریمانا پیشہکیا ھہبوئی:

گریمانا ھہبوئی گریمانکرن بؤ ھہر کہرہستہک، یان تشتہکی ب ریکا گریانا ناٹی دھیتہ ٹہجامدان. (شیرازاد سہبری علی، 2014: 158).

7- بھلگین داری وہریان:

گریانا ناٹی "بھلگین داری" گریمانا پیشہکیا ھندی دکہن کو دارہکی بھلگین ٹہوی یین وہریان.

2- گریمانا پیشہکیا راستہقینہ:

ٹہف جوڑی گریمانی ب ریکا ھہبوونا راستہکی دھیتہ ٹہجامدان، د ٹہفی جوڑی گریمانیدا ہندہک پھیف ھنہ کو راستیا گریمانی دیاردکہت کو ژ چاوگین (زانین، تیگہہشتن، پھشیمانبون، ٹاگہداربون، ... ہند). (عبدالواحد مشیر دزہی، 2014: 167).

8- ٹاگہدار نہبوون کو بارزان بوویہ ماموستا:

کاری (ٹاگہدار نہبوون) گریمانا ھندی دکہت کو بارزان یی بوویہ ماموستا.

3- گریمانا پیشہکیا نہراستہقینہ:

د ٹہفی جوڑیدا ہندہک کار ھنہ وھکو (خہون دیتن، نیشاندان، تہسہورکرن، ... ہند) گریمانا پیشہکیا تشتہکی نہراست دکہت.

9- مروفین کوره خونا دبینن کو چافین ئهوان روھن دبن. (شیرزاد سهری عهلی، 2014: 159).

کارئ خهون دیتن گریمانا پیشهکییا هندئ دکن کو چافین مروفئ نهین روھن نه بوینه.

4- گریمان پیشهکییا پیکهاته بی:

ئهف جوره ب پیکا رسته یا پرس (؟) دهیته نه نجامدان و پیکهاتا پیکهاتا ئهفی جورئ رسته یئ گریمانا تشته کی راست دکته.

10- بوچی ته نازاد نه کوشته؟

ئهف رسته یا ل سهری گریمانا پیشهکییا هندئ دکته کت ته نازاد یئ کوشتی. (شیرزاد سهری عهلی، 2014: 160).

5- گریمانا پیشهکییا فه رهنگی (لیکسیکی):

د ئه فیره دا فورمه ک بو واتایه کا جه ختکری دهیته بکارهینان، گریمانئ بو واتایه کا جهخت نه کری دکته، هنده ک په یف و گری بو ئهفی مه بهستی دهینه بکارهینان وهکو (دیسان، هیلان، دووباره کرن، دهستپیکرن، ... هتد) (شیرزاد سهری عهلی، 2014: 158)، یانژی هنده ک جارن هفالکار وهکو (دیسانه وه، جاره کیت، ... هتد). (عبدالوحد مشیر دزه بی، 2011: 124).

11- دووباره ئه ز سوپاسیا هه وه دکمه.

هه فالکارئ دووباره گریمانا پیشهکییا هندئ دکته کو ئهوی پیشتر سوپاسیا ئه وانکریه.

6- گریمانا پیشهکییا دژی راسته قینه:

ئهف جورئ گریمانا پیشهکی نه کو هه راست نینه به لکو پیچه وانه ی راستییی ب پیکا پیکهاتا پستا مهرجی دروستدبیت.

12- ئه گه ر تو هه فالئ من بای دا هاری من که ی.

ئهف رستا ل سهری گریمانا هندئ دکته کو تو هه فالئ من نینی. (عبدالوحد مشیر دزه بی، 2011: 126).

2-1-3- کرده یین ئاخفتنی:

کرده یین ئاخفتنی ب ئه فی شیوه ی هاتییه پیناسه کرن (جالاکیه کا دیارکریا په یوه نندییه، دهربرینی ژ دیتن و ئاره زوویا ئاخفتنکری دکته ده می د ئاخفتیت و ده مان دهمدا کارتیکنی ل گوهداری ژئ دکته). (شیرزاد سهری عهلی، 2014: 197). ئه فه ژئ ژبو هندئ کو تیورا کرده یین ئاخفتنی بکارهینانا زمانی ژبو کاره کی و بریتییه ژ هندئ کو زمان و بکارهینانا زمانی د کرده یین ئاخفتنیدا ژ پیخه مه ت کاره کییه ئه و کارژی " هه ره شه کرن، هه والدان، ئاموژگاری، هه سنده ربرین، سوژداری، ... هتد " ئانکو کرده یین ئاخفتنی ئه و جالاکیه ئه و ل ده می مروفئ د ئاخفتیت، ب ئه نجامدان کرده یه کی یان چه ند کرده یان رادبیت. (شیرزاد سهری عهلی، 2014: 197).

کرده یین ئاخفتنی ب پیکا رسته یین " پرس و فه رمانی و راگه هندن " دبه کرده یین ئاخفتنی.

2-1-3- ئه رکن کرده یین ئاخفتنی:

کرده یین ئاخفتنی دوو ئه رکن سهره کی ب خو فقه دگریته:

1- ئه رکی دهربرینی: چیدبیت د کرده یا ئاخفتنیدا ئاخفتنکر

دهربرینی ژخویه تییا خوبه ت، " لیبورین، خواستن، ره تکرن، رازیبون، قایلبون، ... هتد "

12- ئه ز په شیمان ژ کارئ خو.

13- ئه ز په تده کم، هاریکاریا ته بکه م. (شیرزاد سهری عهلی، 2014: 198).

2- ئه رکی کارتیکنی: ئه ف کارتیکنه ل سهر گوهدارییه بو هندئ داکو هه لویسته کی وهریگریت یان را و بوچوونی بگوهریت یان ژئ ب کاره کی رابیت.

14- بزانه، ئه ف ترومبیله مه کینا ئه وی یارابوی.

ئهف رسته ژبو هندئ دهیته گوتن دا کو گوهدار بوچوونا خوبگوهریت. (شیرزاد سهری عهلی، 2014: 198).

2-1-3- جورین کرده یین ئاخفتنی:

پشتی ئه و ده سته فتن (ئوستن) کار ژبو کری و پشتی چه سپاندنا تیورا کرده یین ئاخفتنی زانایین وهکو (سیرل) کو قووتایی (ئوستن) ی بوو) هه ولدان کو بووچوونیت وی پیکبخین و بکه نه سیسته مه ک، ئیک ژ ئه وان کارین کو تیشک ئیخستنه سهر یا پولینکرا جورین کرده یین ئاخفتنی د زمانیدا، سهراری ئه وی چه ندئ کو سیرل د ئه وی باوه رییدا بوو کو ژماره کا ژورا کرده یین ئاخفتنی یین هه یین).

(حاتم ولیام و ژیان عبدالله، 2015: 52). ب گشتی کرده یین ئاخفتنی دابه شی دوو جورین سهره کی دبن کرده یین ئاخفتنی یین راسته وخو و کرده یین ئاخفتنی یین نه راسته وخو.

1- کرده یین ئاخفتنی یین راسته وخو:

(بریتییه ژ دهربرینا کرده یی کو د ئاسینه و چاهه ریکری نه د ژینگه ها ده سته یا ئاخفتنکراندا). (حاتم ولیام و ژیان عبدالله، 2015: 56).

ب واتایه کادی ب شیوه یه کی راسته وخو ئاخفتنکر ب دهربرینا کورت ئاموژئ کرده یی ئاراسته یی لایه نی گوهدار دکته. (کرده یین ئاخفتنی یین راسته وخو مه به سته ئاخفتنکره یی ب ئاشکه رای دیاردبیت ... ئه ف جورئ کرده یی ب پیکا فورمی رسته یی مه به سته ئاخفتنکره یی ئاشکه را و دیاردبیت). (شیرزاد سهری عهلی، 2014: 204).

- رسته یا داخواری: ژ که ره ما خوه وه ره.

- رسته یا پرسی: بوچی تو نه هاتی؟

ئه و د ئه فان نمونه یین سهریدا بو مه دیاردبیت کو کرده یا ئاخفتنی راسته وخو د گوتنی دا دیاردبیت، کو ب شیوه یه کی روھن و ئاشکرا دیاردبیت، هه روه کی ئاقیستا که مال ئاموژئ ب ئه وی چه ندئ دت و دیاردکته (په کسانبون و جپه جیکرنا ره هوانی و فورمی بکاره یین د ئاخفتنیدا بریتییه ژ کرده یا ئاخفتنی یا راسه توخو). (ئقیستا که مال محمود، 2009: 55). ئانکو ب واتایه کا دی ئه و گوتنا په یوه نندییه کا واتایا راسته وخو ئاقبهره گوهداری و ئاخفتنکره یی رسته یی

راسته وځويه، (کردهيا پرسته وځو ب تنی بو ئیک مه به ست بکاردهیت به لئ کردهيا نه پرسته وځو دشیت چند مه به سته کا بگه هینیت، بو نمونه پرستیا راگه هندن پرسته وځو بو هوال گه هاندن و زانیاریان بکاردهیت به لئ بو نه راسته وځو دشیت ببتیه "گله و گازنده، نه رازیبو، پرسیار، ... هتد" گرنگیا نه فی چندی د هندیدایه کو پولینکرنین که فن ژنا ف دبه ت). (حاتم ولیام و ژیان عبدالله، 2015: 56). نه گه ر ب شیوه یه کئ دی بیژین پرستیا پرسته وځو و نه پرسته وځو نه گه ر هه مان پیکهاتا زمانیزی هه بیت چیدبیت ب ریکا دهقی یانژی بریکا رهوشا ده وروبر ژیک جوودا ببن. د گه له ک حاله تاندا گوتنا پرسته وځو باردوځی نیگه تیف ب سهر گوهداری دا دهین له ورا هه ولامندی ددن کو ب شیوه یه کئ نه راسته وځو بگه هینن. هه ر وه کو نه فی نمونا ل خوارئ:

15- بابی من یی مری.

نه گه ر نه ف پرستیه ژ لایئ زاروکه کئ دره وکه ر فه بهیته گوتن ل نه وی ده می مه به ره ف دوو ژینگه هانغه دبه ت یا ئیکئ ژینگه ها پرسته وځو کو نه وژی بریتیه ژ هه وال گه هندن، به لئ ژینگه ها دووی کو ژینگه ها نه پرسته وځويه نه وژی کو وه ل گوهداری دکه ت کو نه ف زاروکه یی ژئ داخا ز دکه ت تشته کئ بده تی. (تقیستا که مال محمود، 2009: 57).

2- کرده یین ناخفتنی یین نه پرسته وځو:

کرده یین نه پرسته وځو دا مه به سستا ناخفتنکری ب ریکا فورمی پرستیه یی دیارنا بیت، به لکو ب ریکا ژینگه ها تیداهاتی دیار دبیت. (حاتم ولیام و ژیان عبدالله، 2015: 55). به لئ ب شیوه یه کئ گشتی د شین بیژین (نه و ئرکئ هه لگرتی یین دنافا پرسته یاندا هه یین دیرین ژ نه وی و اتایا باگره وهندی پرستی ل نه وی ده می دبیزنی کرده یین نه پرسته وځو). (تقیستا که مال محمود، 2009: 43)، کرده یین ناخفتنی یین نه پرسته وځو (ب ریکا پرستیا " راگه هندن یان پرس یان فه رمان" ب ده سته دهیت. (شیرزاد سه بری عه لی، 2014: 205).

به لئ پیدفیه ئامازئ بدهینه نه وی چندنیزی کو پرستا فه رمان دبیته دوو جوړ پرستا فه رمان ئاشکه را و نه ئاشکه را، پرستا فه رمان ئاشکه را بنتی بو که سی دووی تاک و کوم دهیته بکارهینان به لئ به روفاژی نه وی چندی پرستا فه رمان نه ئاشکه را بو هه می که سین دی دهیته بکارهینان.

2-1-4- ده رکه فته یین ناخفتنی Conversational implicature

نه و چه مکئ سهره کییه کو پراگماتیکی ب له قه کئ زمانفانیی ده ستنی شان دکه ت، چه مکئ (ده رکه فته یین ناخفتنی ئیکه م جار ژ لایئ فه یله سه وف "پول کرییس" د وانه کیدا ل زانکویا هارقارد ل سالا 1967 هاته پیشنیارکرن بو چاره سه رکرنا نه وان کیشین واتایین زمانی کو چ تیور نه شین پوهن بکن). (Latif amrullah, 2015: 58).

ده رکه فته یین ناخفتنی وه کو ئیک ژ گرنگترین تیگه هی پراگماتیکی دهیته هژمارتن و بو ئیکه م جار نه ف زارافه ژ لایئ (فه یله سه وفی) نه مریکی پول گریس فه هاته بکارهینان و ژ چاوکی "implicate" وهرگرت و و ب زارافی "implicature" نافکی. (شیرزاد سه بری عه لی، 2014: 179).

((ده رکه فته یین ناخفتنی بریتیه ژ نه وان زانیاریین نه راسته وځو نه وین ژ گوتنی دهیته درنه نجامکرن. نه فه ژئ ب پشتمه ستن ریکین پراگماتیکی ب ده سته دهیت)). (شیرزاد سه بری عه لی، 2014: 178)، پشت به ستن ب ریکین پراگماتیک مه رهم پی نه و زانیاریین فه شارتی نه یین دنافا ناخفتنیدا هه یین و دوبر ژ نه وان واتایین بو په یقان هاتینه دانان، نه ف واتاین فه شارتی ب تنی ب ریکا ده وروبره یی دهیته ده ریخستن. به لئ ل گه ل نه فی چندی (نه گه ر نه وواتا یا در نه نجام کری بیت ل وی ده می دی نه و در نه نجامه نابنه ده رکه فته یین ناخفتنی به لکو دی بنه گریمانین پیشه یی). (شیرزاد سه بری عه لی، 2011: 69).

(له تیف ئموالله) نه ماژئ ب نه فی چندی دکه ت و دبیزیت: (ده رکه فته یین ناخفتنی جیاوازیا نه و دهیه گوتن و نه و مه به ست پیهه ی دیار دکه ت، ل گه ل هندی ژئ نه ف جیاوازیه د گفتوگویا ناخفتنیدا نابنه ناریشه چونکی ده سته یین گفتوگو که به بری فی چندی یین ریکه فتن). (Latif amrullah, 2015: 56). ئانکو هه لچوونین واتای پیدفی ناکه ت ب پوهنی و راشکوی بهیته دربرین. ژبو پتر روهنکرنا فی چندی دی نه فی نمونی به رچا فکه یین.

17- ده مزمیر چه نده؟

18- روژنامه هیشتا نه گه هشتی.

هه ردو پرسته بی هیچ په یوه ندی یین ده رکه فتن به لئ د پاستیدا چه ند فاکته رین ده رکه یی هه یین کو د ده وروبره یی دارشتنا پرستانا تیک دانه ک یا دروستکری، به لئ نه گه ر پرستان دریز بکه یین دی بو مه نه فی شیوازی دیار بیت:

19- دی شیبی بیژی کا ده مزمیر چ ده مه، وه کی د ده مزمیرا ته دا دیار دبیت، نه گه ر تو بشیی هیفیدکه م بیژه من.

20- نه ز ب درستی نزانم کا ده مزمیر چه نده، به لئ نه ز دشیم هویه کئ بیژمه ته کو بزانبین ده مزمیر چه نده، روژنامه هیشتا نه گه هشتیه.

د نه فان گفتوگویین سهریدا، زانیاری د دیالوگا ئیکئ دا به رسقا درست راسته وځو نه گه هاندئ، به لئ د دیالوگا دووی دا نه و به رسقا بو پرسیار که ری هاتیه دان تنی دشیت پیشبینیا هندی بکه ت کو روژناما د چ ده مکیدا دهیت.

نه و مه زنییا د نافه را دیالوفا (1 و 2) دا هه ی ب چ تیوران ساده و مه نتقی بهیته پوهنکرن، ژبو چاره سه رکرنا نه فان جوړه ناریشه یا مه پیدفی ب چه مکئ ده رکه فته یین ناخفتنی هه یه.

- تابه تمه ندیین ده رکه فته یین ناخفتنی:

تایبه‌تمه‌ندیین دهرکه‌فته‌یین ناخفتنی دا به‌شی ش‌ش جورین سه‌رکی دبن وه‌کو ل خورای دیاردبیت:

1- به‌تالکر (ره‌تکر): د شیاندا هه‌یه به‌رگین دهرکه‌فته‌یین ناخفتنی بهینه ره‌دکردن.

21- نازاد و نه‌سرینی د فئی هه‌فتییدا هه‌فزینی پی‌کھینا.

هه‌ر چنده‌ئو باگراوندی نه‌سرین و قسه‌که‌ر د په‌یوه‌ندییدا نه‌بن ل نه‌وی دهمی نازاد و نه‌سرینی هه‌فزینی ل گه‌ل که‌سین جیاواز پی‌کھینای، به‌لی د هه‌مان هه‌فتییدا بوو، نانکو ل فیره‌ئو د ده‌سته‌واژه هاته‌ره‌دکردن یا دروست دی ب فی شیوه‌ی بیت.

22- نازاد و نه‌سرینی هه‌فزینی ل گه‌ل ئیک دفی هه‌فتییدا پی‌کھینا. (latif amrullah، 2015: 60).

2- گوهدار دشیئت ب سه‌ناهی و بی دووپاتکر د دهرکه‌فته‌یین ناخفتنی بگه‌میت نه‌وژی پشتبه‌ستن ب نه‌وی ژینگه‌ها تیدا دکه‌ت. (latif amrullah، 2015: 60).

23- ئاؤ یا سار نینه.

24- ئاؤ یا گه‌رمه.

3- نه‌گونجایی (گوهورین): هه‌می دهمان دهرکه‌فته‌یین ناخفتنی د چه‌سپای و جیگر نین، به‌لکو ل دویف دهوروبه‌ران دهینه گوهورین. (شیرزاد سه‌بری عه‌لی، 2014: 180).

4- دهرکه‌فته‌یین ناخفتنی و واتایا دهربرینی، (رافه‌کرنا واتایا دهربرینان د زماناندا کاره‌که‌ ناهیته‌ کرن، ...، ژبو دهرکه‌فته‌یین ناخفتنی گریس فان خالان به‌رچاؤ دکه‌ت). (شیرزاد سه‌بری عه‌لی، 2014: 180).

أ- واتایا رسته‌یا ناخفتنکه‌ر بیژیت په‌یوه‌ندی ب گوهداریفه هه‌بیت.

ب- نه‌و دهوروبه‌ری رسته‌ تیدا ب ده‌ستفه‌ دهیت.

ت- لادانا بنه‌مای هاریکاری

5- فریکه‌ر به‌گراوه‌ندی زانینی د ناقبه‌را خو و گوهداریدا به‌رچاؤ وه‌رگریت. (شیرزاد سه‌بری عه‌لی، 2014: 181).

6- (ناخفتنکه‌ر دشیئت ب کومه‌کا دهرنه‌نجامان یان پروسیسین ژیری رابیت، نه‌وژی ل سه‌ر بنه‌مای نه‌وا ژ ناخفتنی گوهلپوبوی و گه‌هشتنا نه‌وی بو دهرکه‌فته‌یا دفتیت، دویر ژ واتا پی‌کھات). (شیرزاد سه‌بری عه‌لی، 2014: 181). مه‌رم پی نه‌وا دهیه‌ گوتن ناخفتنکه‌ری راستیا واتایی نه‌فتت به‌لکو نه‌و مه‌به‌ستا ل پشت گوتنی هه‌ی دفتیت ب ده‌ستبخیئت بو گوهداری یان زی لایه‌نی سینی. وه‌کو:

25- شازنه‌ فیکتوریا له‌ ناسن دروستکراوه. (عبدالواحد مشیر دزه‌ی، 2014: 169).

ب ریکا دهرنه‌نجامی دگه‌مینه‌ هندی کو به‌یزه و خودان شیان و به‌رگریکاره، ... هند، و واتا فه‌ره‌نگی دهیته‌ په‌تکر.

جورین دهرکه‌فته‌یین ناخفتنی:

ب شیوه‌یه‌کی گشتی دهرکه‌فته‌یین ناخفتنی دبنه‌ دوو جور (تایبه‌تی و گشتی).

أ- دهرکه‌فته‌یین گشتی (The Cooperative principle): دویر ژ دهوروبه‌ر دهیته‌ هه‌لینجان و ژ نه‌وا دهیته‌ گوتن دیاردبیت. ((عبدالواحد مشیر دزه‌ی، 2014: 100)).

26- نازاد نه‌فی ئیقاری دی چاؤ پی‌که‌فتنی گه‌ل ئافره‌ته‌کی که‌ت.

نه‌وا د نه‌فی گوتنیدا دهیته‌ هه‌لینجانن نه‌وه‌ کو، نه‌و ئافره‌تا به‌رامبه‌ر نازادی ناسیرا نه‌وی نینه، خیزان نینه‌ خو‌شک نینه.

ب- دهرکه‌فته‌یین تایبه‌تی (Conversational Implicature particularized):

(هه‌می نه‌وان دهرکه‌فته‌یین ناخفتنی بخو‌فه‌دگریت کو د دهوروبه‌ره‌کی تایبه‌تدا دهینه‌ هه‌لینجان). (عبدالواحد مشیر دزه‌ی، 2014: 100).

د نه‌فی بواریدا (گریس) هه‌ولدا (تیگه‌می دهرکه‌فته‌یان ل دویف بنه‌مایه‌کی رافه‌که‌ت کو ل سالا (1975) نه‌و تیگه‌مه‌ ده‌رئیکست و ب "بنه‌مای هاریکاری" نافکر کو ب دیتنا گریس د ناقبه‌را فریکه‌ری و وه‌رگریدا بنه‌مای هاریکاری هه‌یه، کو ناخفتنی د ناقبه‌را نه‌واندا ب ریقه‌ده‌ت). (شیرزاد سه‌بری عه‌لی، 2011: 69) "مه‌به‌ست ژ بنه‌مای هاریکاری هاریکاریا بنه‌مایه‌ د ناقبه‌را هه‌ر دوو چه‌مه‌سزین پروسیسا ناخفتنیدا ب واتابه‌کادی هاریکاره‌ بو فریکه‌ری و وه‌رگری، گریس نه‌فی بنه‌مای دابه‌شی چوار بنه‌مایین دیتر دکه‌ت نه‌وژی "چه‌ندیتی، چاوی، شیواز، په‌یوه‌ندی) نه‌.

1- چه‌ندیتی Quantity: ((ناخوتن نابیت نه‌ که‌م و نه‌ زورییت)). (عبدالواحد مشیر دزه‌ی، و شیرزاد سه‌بری عه‌لی، 2014: 168). نانکو ناخفتن بلا ل دیف پیدقیاتیی بیت نه‌ یا کیم بیت و نه‌ گه‌له‌کا زیده‌بیت.

2- چاوبی Quality: پیدقیه‌ ناخفتنا یا راست بیت و نابیت گومان ل سه‌ر ناخفتنی هه‌بیت و د بی به‌لگه‌بن. (عبدالواحد مشیر دزه‌ی، 2014: 101).

3- هاریکاری (گونجان) Relation: (ژ بو ناخفتنی هه‌بوونه‌ک هه‌بیت و بگونجیت). (عبدالواحد مشیر دزه‌ی، و شیرزاد سه‌بری عه‌لی، 2014: 168). ب واتایه‌کا دی (بلا پشکداریا په‌یوه‌ندی یا گونجای بیت ل گه‌ل پیدقیاتیا گوتنی). (شیرزاد سه‌بری عه‌لی، 2014: 184).

4- شیواز Manner: (گوتن دفتیت یا روهن و ئاشکرا بیت، واته‌ یا کورت و ری‌کخستی بیت و ته‌موژاتی تیدا نه‌بیت). (عبدالواحد مشیر دزه‌ی، 2014: 101). په‌یوه‌که‌رین نه‌فان بنه‌مایان مه‌رج نینه‌ هه‌می گاغان فان بنه‌مایه‌ بکالابینن دبیت ئیک ژ فان بنه‌مایان

بہیتہ لادان ل وی دہمی (دی شیاوہ کی کاریگر ہیئتہ ہوبوئی، بو
ئہ فی مہبہستی پیدفی ب دہوروبہری ئاخفتنی ئاخفتنکری و
گوہداری بیرو باورہین ئوان ہہبیت). (latif amrullah, 2015: 58).

2-1-4-1-لادانا بنہ مایہ ہاریکاری:

ہر وہکو پہیرہ وکرنا بنہ مایین ہاریکاری مہ لادانزی ئو چ ژلای
ئاخفتنکریقیہ، ئو وژی ہمی دەماندا شیانا ئوی نینہ ئہ فی
بنہ مایہ ب جہبیت (ل دہمی لادانا ئیک ژ بنہ مایین بنہ مایہ
ہاریکاری، ئارشہ دروست نابیت ناقہرا جہ مسہری پروسیسا
ئاخفتنی). (latif amrullah, 2015: 59). ئانکو ہر

بنہ مایہ کی بہیتہ لادان نابیتہ ئہ گہری ہندی کؤ ئاخفتنکری و گوہدار
د ئیک و دوو نہ گہن. بہ ل گہل ہندی دہمی (بنہ مایہ کی دہیتہ لادان
ل ئوی دہمی دی درکہ قہ بیئ ئاخفتنی ب دەستفہ ہیئ). (شیرزاد
سہبری عہ، 2011: 70). ئو وژی ژہر ہندیہ کو ئاخفتن دی
ہہ لگری ہندہ ک پیزانینان بیت کو راستہ و خو ناہینہ دہربرین. لادانا
بنہ مایان ہر وہکو پہیرہ وکرنا بنہ مایہ نہ و دینہ چہند جوہرک:

1- لادانا بنہ مایہ چہنداتی: ئہ گہر ہات بہ شداریکرن ژ یا
پیدفی زیدہ تر بیت.

27- کوردستان دی چیبیت. (عبدالولحد مشیر دزہی، 2009: 144).

د ئہ فی نمونیدا زیدہ ہی ہہ، ئو زیدہ ہی نہ یادبارہ کا کنگی بہ
سالہ کی یان ہہ یقہ کا دی یان چہند سالہ کن.

2- لادانا بنہ مایہ چہوایی: ئوان ئاخفتنی نہ راست و بی
بہ لگہ کو د کہ تواریدا ناگونجن ب خو فہ دگریٹ. ئو وژی ب چہند ریکان
دروستد بیت.

أ- توانج و سفکاتی پیکن: ((توانج و سفکاتی پیکن دیار دہ کہ
ئاخفتنکری بکار دہینیت بو ہندی داکو مہبہستا خو بہ رامبہر
کیشہ یہ کی یان بابہ تہ کی یان کہ سہ کی سان تشتہ کی ... ہند
دہربریت)). (شیرزاد سہبری عہ، 2014: 187).

- ل دہمی قوتابیک ل قوتابخانی یی لاوز بیت و مروٹ
دبیزتی: راستی تو گہلہ کی زیرہ کی.

ب- خواستن: لادانہ ژ یاسایین واتایی، ئانکو تو واتا پہ یقہ کی
بو پہ یقہ کادی بکار بیئ. (شیرزاد سہبری عہ، 2014: 187).

28- ئو عاقل جہیہ.
د ئہ فی نمونیدا پہ یقہ عاقل جہی بو ئوی بکار ہینایہ کو واتا ہندی
د دتہ ئو گہلہ کی ب عاقلہ.

ت- ئامازہ پیکن: ((کہ درکہ دہ گریتہ وہ و ئامازہ یہ بو شتیک
یا کہ سیک)). (عبدالولحد مشیر دزہی، 2009: 145). ہندہ کہ
دہربرین کو ئامازہ ددہنہ تشتہ کی یان کہ سہ کی دی.

29- تو کہ (بوی شیرت لہ دہم دی) ئم مہمہت کہی کردوہ.

دفی دیرہ شعریدا (بوی شیرت لہ دہم دی) ئامازہ یہ بو (زاروکی).
پ- زیدہ بیژی: ((مہزکرنا تشتیہ، ئہ ف زیدہ بیژیہ بہایہ کی
د دتہ ئوان ہزین دہینہ پیشکی شکر، دیسان بازنہ بابہ تی
بہرفرہ دکت)). (شیرزاد سہبری عہ، 2014: 187). وہکو:
30- ئو ہند دئاخفتنہ م ژگوانکرین.

ج- کیمکن: ہر ژ نافی ئو وی دیارہ کریارہ کیمکن بہ رامبہر
کارہ کی مہزن یان ہر تشتہ کی دی. وہکو:

31- راستہ ترؤمبیلان من یا کہ فن، بہ ل ہیشا یا پیتہ.
د ئہ فی نمونیدا ئاخفتنکری ہہ ولدایہ کیمبکہت کو ب چافہ کی
خراب تہ ماشہی ترؤمبیلان ئوی نہ کہت.

2- لادانا بنہ مایہ گونجانی (پہ یوہندی):
ل ئوی دہمی پہیدا دبیت، ل دہمی ئاخفتن و کہ توارہی ل گہل ئیک
نہ گونجن. (عبدالولحد مشیر دزہی، 2009: 146).

وہکو:

32- دی چایی فہ خوی؟

33- بیورہ موبایلان من یا تہ مری.
د ئہ فی نمونہ سہریدا کہسی بہ رسفدہر بنہ مایہ گونجان یی لادای
چونکی بہ رسفا ئوی گہل پرسپاری ناگونجیت.

3- لادانا بنہ مایہ شیوان:

ئہ فہ ژ ب چار ریکان دروست دبیت:

1- ل دہمی تہم و مژی د گوتنیدا ہہ بیت.

34- ئہ ف روژہ چہندا خو شہ.

تہ مومژی ب ریکا پہ یقا (خوش) پہیدا بویہ.

2- دہمی گوتن یا ئاشکرہ نہ بیت.

35- ئو چاوا ترؤمبیلی دہاژوت؟

- + بریسپہ.

+ بریسپہ بہ رسفہ کا نہ راستہ و خو یہ بو پرسپارکہری ئانکو بہ رسفا
ئوی یا ئاشکرہ نینہ.

3- ل دہمی دریزبری د گوتنی دا ہہ بیت.

36- ئو مامؤستایہ کی چاواہ؟

37- ئو مامؤستایہ وانہ یی گہلہ ک باشہ دبیزیت و قوتابی ہمی ژ
پازینہ و گہلہ کی زیرہ کہ.

د بہ رسفا پرسپارکہریا بہ رسفہ کا دریز دایہ و دریزبری تیدا کریبہ
ئو بتنی دشیا بیژیت، زیرہ کہ.

4- ل دہمی گوتن یا ریکوپیک نہ بیت.

37- محازہ تہواو بوو قوتابی دہرکہ فتن پاشی من وانہ گوت و من
ناقین نہ ئامدہ بویا خواندن. (شیرزاد سہبری عہ، 2014: 190 - 191).

د ئہ فی رستہ یا سہریدا کہ رستین گوتنی بی ریکوپیکرن یین ہاتینہ
گوتن.

2- پراگماتیک و زمانی چیرۆکی:

2. یا ب سه‌ناهییه د کارهینانا رسته یین فه‌گیرانی یین کورتین خودان ریتمه‌کا موسیقی.
3. دهرپرینی ژ که سایه‌تییی دکه‌ت.
4. مغابی ژ هونه‌رین واژه‌یی ده‌نگی دکه‌ت ژ بۆ موسیقا ناخۆیی.

چیرۆک ب شیوه‌یی په‌خشان ده‌یتته نقیسین و زمانی چیرۆکی تا راده‌یه‌کی یی ساده‌یییه ئه‌گه‌ر به‌یتته به‌راوردکرین ل گه‌ل زمانی شیعیی به‌لی ل گه‌ل هندیی ژیی یی فالانینه ژ مه‌به‌ستین فه‌شارتی ئه‌فه‌ژی ریکی خۆشدکه‌ت ره‌هندین پراگماتیکی تیدا به‌یتته ده‌رئخستن. پیدفیه ئاماژیی ب ئه‌وی چه‌ندیی بده‌ین کۆ زمانی چیرۆکی چه‌ند تایبه‌تمه‌ندی هه‌نه وه‌کو:

- 3- پراکتیزه‌کرنا ره‌هه‌ندین پراگماتیکی د چیرۆکا (بیه‌ینته‌نگی) یا (صبیح محمد حسین) - 25 / 7 / 2014.
- 3-1- نیشانکار د چیرۆکا (بیه‌ینته‌نگی) دا: د ئه‌فی چیرۆکیدا ئه‌ف نیشانکاره هه‌نه.

1. ئالاقین ره‌وانبیزی تیدا هه‌نه، زمانی تیدا یی ئاماژه‌داره پتر ژ هندیی بۆ په‌یوه‌ندیکرینی بیت.

نیشانکار		رسته	
ژمارا گشتییا نیشانکاران	جۆری نیشانکاران	نیشانکار	
8	<ul style="list-style-type: none"> • که‌سی. • که‌سی. • ده‌می. • که‌سی. • که‌سی. • ده‌می. • که‌سی. • ده‌می. 	<p>وی: نیشانکاری که‌سییه.</p> <p>بلندبوو: Ø: Ø نیشانکاری که‌سییه بۆ وی دزفریت.</p> <p>بوو: نیشانکاره بۆ ده‌می بووریی دوور.</p> <p>نیننه: ه: بۆ (وی) دزفریت.</p> <p>هه‌بایه: نیشانکاره بۆ ده‌می بوری مه‌رجی.</p> <p>دگوت: نیشانکاره بۆ ده‌می بوری به‌رده‌وام</p> <p>دگوت: Ø: نیشانکاری که‌سییه بۆ (وی) دزفریت</p> <p>دا هیته: نه‌بوری نهو.</p>	<p>دده‌مکی گه‌له‌ک کیمدا، ئاستی بیه‌ینته‌نگیا وی گه‌له‌ک بلندبوو.</p> <p>هه‌که پیغه‌ره‌ک هه‌بایه !! و ددی خۆ دا دگوت عه‌جیبه هه‌تا نوکه نینه !! بلندترین په‌له‌دامیته تومارکرین !!</p>
16	<ul style="list-style-type: none"> • ده‌می. • که‌سی. • ده‌می. • چه‌می. • ده‌می. • که‌سی. • ده‌می. • که‌سی. • جفاکی. • جفاکی. • ده‌می. • که‌سی. • جفاکی. • که‌سی. • که‌سی. • ده‌می. • که‌سی. • جفاکی. • که‌سی. 	<p>گه‌هشتی: نیشانکاره بۆ ده‌می بوری نیزی.</p> <p>گه‌هشتی: ی: نیشانکاری که‌سییه بۆ (وی) دزفریت</p> <p>زانی: نیشانکاره بۆ ده‌می بوری نیزی.</p> <p>ئه‌ف دونیایه . ده‌وویه‌ر دیاردکه‌ت کا کیغه‌یه .</p> <p>ده‌یت: نیشانکاره بۆ ده‌می نه‌بوری نهو.</p> <p>یت: نیشانکاری که‌سییه بۆ (وی) دزفریت.</p> <p>دجیت: نیشانکاره بۆ ده‌می نه‌بوری نهو.</p> <p>یت: نیشانکاری که‌سییه بۆ (وی) دزفریت</p> <p>دایپر: نیشانکاره بۆ جفاکی ب په‌یوه‌ندیا خزمایه‌تی.</p> <p>ده‌یک: نیشانکاره بۆ جفاکی ب په‌یوه‌ندیا خزمایه‌تی.</p> <p>دگوتی: نیشانکاره بۆ ده‌می بووریی به‌رده‌وام</p> <p>دگوتی: ی: نیشانکاره بۆ ده‌یک دزفریت.</p> <p>کور: نیشانکاره بۆ جفاکی ب په‌یوه‌ندیا خزمایه‌تی.</p> <p>ی: نیشانکاری که‌سییه بۆ (ده‌یک) دزفریت.</p> <p>من: نیشانکاری که‌سییه ده‌وویه‌ر دیاردکه‌ت کا کیه .</p> <p>بووی: نیشانکاره بۆ ده‌می بووری دوور.</p> <p>ی: نیشانکاری که‌سییه بۆ (کور) من) دزفریت.</p>	<p>هه‌که ژ نوی گه‌هشتی و زانی ئه‌ف دونیایه یا چه‌وا ده‌یت و دجیت وه‌کی دایپرا وی دبیزیت، ده‌یکای دگوتی کورئ من هیشتا تووی دوو سالی بووی ،</p>

10	<p>کهسی . کهسی . دهمی . کهسی . جفاکی . جهمی . دهمی . دهمی . کهسی . جهمی .</p>	<p>من: نیشانکاری کهسیه بۆ (دهیک) دزقریت . تو: نیشانکاری کهسیه بۆ (کوری) من) دزقریت ددا: نیشانکاری دهمییه بۆ بووریی بهردهوام . ی: نیشانکاری کهسیه بۆ (من و ته) دزقریت . دگهل همیا . نیشانکاری جفاکیه کو ب ریکا جهنافی (همی) د بیته په یوه ندیه کا نهفه رمی . به ریخو ددا چپایی . دهروبه ر دیاردکته که ئه و چیا کیقه یه . دبوو . نیشانکاره بۆ دهمی بووریی بهردهوام . هاقیته: نیشانکاره بۆ بووریی نئزیک . ∅: نیشانکاری کهسیه بۆ (وی) دزقریت . خۆ هاقیته ئه ردی: دهروبه ر دیاردکته کا ئه و ئه رده کیقه یه .</p>	<p>من تو ب پشتا خۆ فه ددای و دگهل همیا مه به ریخو ددا چپایی، هه کۆ دهنگی به له فرا نئزیک ئی دبوو یی دشیئا دا خۆ هاقیته ئه ردی</p>
3	<p>دهمی . دهمی . کهسی .</p>	<p>نوکه: دیشانکاری دهمییه بۆ دهمی نهو . دئینی . دهمی نه بوری نهو . ی: بۆ (وی) دزقریت .</p>	<p>نوکه تویی دئینییه پیش چاقتین خۆ:</p>
14	<p>دهمی . کهسی . دهمی . کهسی . جفاکی . کهسی . کهسی . دهمی . کهسی . کهسی . دهمی . دهمی . دهمی . کهسی .</p>	<p>نیغروییه . نه بوری نهو . ه: بۆ (وی) دزقریت . کری: بوری نئزیک . ی: بۆ (وان) دزقریت . دهیکا ته: نیشانکاره بۆ جفاکی ب په یوه ندیا خزمایه تی . ته: دهروبه ر دیاردکته کا (ته) کیه . وی: دهروبه ر دیاردکته کا کیه . شپلی: بۆ دهمی بووریی ته واو . ی: (ی) بۆ (دهیک) دزقریت . ته: دهروبه ر دیاردکته کا (ته) کیه . دا: بووریی نئزیک . به زی: بوری نئزیک . هویه: نه بوری نهو . ی: (ی) بۆ (ته) دزقریت .</p>	<p>دونیا نئزیکی نیغروییه هنده ک ئه ورا یا خۆ نئزیکی ئیک کری ، دهیکاته یا شپلی به له ورا ، به ری وئ جار جار یی ل ئه سمایی ، ژ نیشکه کیقه دهستی خۆ ل ته دا و به زی قیجا کوری من هه ر هویه .</p>
9	<p>دهمی . کهسی . دهمی . کهسی . جفاکی . کهسی . جفاکی . دهمی . کهسی .</p>	<p>کر: بوری نئزیک . ∅: بۆ (وی) دزقریت . گه هشت: بووریی نئزیک . ه: بۆ (وی) دزقریت . خه لک: نیشانکاری جفاکییه ب ئاماژه کرنا خه لکی کو دهروبه ر دیاردکته کا کیه . ئ: بۆ (خه لک) دزقریت . مه: دهروبه ر دیاردکته کا کیه . نینه: نه بووریی نهو . ه: بۆ (خه لکی مه) دزقریت .</p>	<p>د دهلیقه کیدا هه ست ب شکه سته کا مه زن کر ، گه هشته دهرئه نجامه کی کۆ خه لکی مه ژ دهرفه یی سنوری نه خوشیی باوه ری ب چ تشتی دی نینه</p>
8	<p>دهمی . کهسی . دهمی . کهسی . دهمی . کهسی . دهمی . کهسی .</p>	<p>نه شپت: نه بوری نهو . پت: بۆ (خه لکی مه) دزقریت . ببینیت: نه بوری نهو . یت: بۆ (خه لکی مه) دزقریت . دکته: نه بوری نهو . ت: بۆ (ئو) دزقریت . هوسایه: نه بوری نهو . ه: بو (ئو) دزقریت .</p>	<p>یان یا دوست تر نه شپت چ دی ب بینیت ، وه سا هزر دکته دونیا هه ر یا هوسایه:</p>

9	<p>جفاکی .</p> <p>کهسی .</p> <p>کهسی .</p> <p>دهمی .</p> <p>جفاکی .</p> <p>دهمی .</p> <p>جهی .</p> <p>دهمی .</p> <p>کهسی .</p>	<p>هندهك: نیشانكار ئاماژهیهی بو هندهك كه سان كو ناها تینه دیارکرن .</p> <p>ن: بۆ (هندهك) ان دزقریت .</p> <p>وان: دهووبهر دیاردکته کا (ئەوان) کینه .</p> <p>وانه: نه بورى نهو .</p> <p>هندهك: ئاماژهیه بۆ هندهك كه سان كو نهها تینه دیارکرن .</p> <p>د بیدهنگ ين: نه بورى نهو .</p> <p>به رهف چول و چیا: دهووبهر دیاردکته کا کيفه نه .</p> <p>برهفن: نه بورى ئیزیک .</p> <p>ن: بۆ (هندهك) ان دزقریت .</p>	<p>هندهك بهیزن و هه می تشت یی وانه و ل بهرامبه ر ئی هندهك دقیت دبی دنگ بن و هه ر به رهف چول و چیا بره فن</p>
5	<p>جهی .</p> <p>کهسی .</p> <p>دهمی .</p> <p>دهمی .</p> <p>کهسی .</p>	<p>ل قیزی: دهووبهر دیاردکته کا قیره کيفه به راوستیا: Ø) بۆ (وی) دزقریت .</p> <p>هات . بورى ئیزیک .</p> <p>خاندبوون: بوورى دور .</p> <p>ن: بۆ (ئەوان) دزقریت .</p>	<p>ل قیزی پویچه کی راهه ستیا , بیا وی چه ند رسته کا هات , چاره کی د کتیبه کا میژوی یا که قندا خاند بوون: ""</p>
9	<p>جفاکی .</p> <p>دهمی .</p> <p>کهسی .</p> <p>دهمی .</p> <p>جفاکی .</p> <p>جفاکی .</p> <p>دهمی .</p> <p>دهمی .</p> <p>کهسی .</p>	<p>هوین: دهووبهر دیاردکته کا کینه دچن: نه بورى نهو .</p> <p>ن: بۆ (هوین) دزقریت .</p> <p>وهنه: نه بورى نهو .</p> <p>ژن: نیشانکاری جفاکیه ب په یوه ندیه کا فه رمی و خزمایه تی .</p> <p>زاروک: نیشانکاری جفاکیه ب په یوه ندیا خزمایه تی .</p> <p>به رنه دا: بورى ئیزیک .</p> <p>بکه ن: نه بورى نهو .</p> <p>ن: بۆ (هوین) دزقریت .</p>	<p>هه کۆ هوین دچنه باژیره کی , هه می تشتین وان بۆ وه نه: ژن , زاروک , په ز , ... هه که خۆ ب ده ست وه فه به رنه دا , خانی و کولانان , تزی خوین بکه ن ""</p>
12	<p>کهسی .</p> <p>دهمی .</p> <p>کهسی .</p> <p>جهی .</p> <p>دهمی .</p> <p>کهسی .</p> <p>دهمی .</p> <p>کهسی .</p> <p>جهی .</p> <p>کهسی .</p> <p>کهسی .</p>	<p>وی: دهووبهر دیاردکته کا وی کیه .</p> <p>لیهات: بورى ئیزیک .</p> <p>ت: بۆ (وی) دزقریت .</p> <p>به ری خۆ ب ده ته ئه رده کی: دهووبهر دیاردکته کا کيفه یه .</p> <p>دهت: نه بورى ئیزیک .</p> <p>ت: بۆ (وی) دزقریت .</p> <p>به هت: نه بورى نهو .</p> <p>ت: بۆ (وی) دزقریت .</p> <p>لدور زقری هه ر ئه و جه دیتن: دهووبهر دیاردکته کا کيفه نه .</p> <p>زقری: ی: بۆ (وان) دزقریت .</p> <p>دئین: بورى ئیزیک .</p> <p>ن: بۆ (وان) دزقریت .</p>	<p>بهینا وی ته نگ تر لیهات , دقیا به ری خۆ ب ده ته ئه رده کی , هندهك بیرهاتن و سه رهاتین نه خوش ژ بیا خۆ به هت , هندى لدور زقرى هه ر ئه و ئه و جه دیتن بیئ براوی و پۆژین ته حل د ئین</p>
9	<p>جفاکی .</p> <p>کهسی .</p> <p>کهسی .</p> <p>دهمی .</p> <p>کهسی .</p> <p>جفاکی .</p> <p>کهسی .</p> <p>دهمی .</p> <p>کهسی .</p>	<p>دهیک: دهووبهر دیاردکته کا دهیک کیه .</p> <p>وی: دهووبهر دیاردکته کا وی کیه .</p> <p>ن: بۆ (دهیک) دزقریت .</p> <p>قه دگیزان: بورى به رده وام .</p> <p>ن: بۆ دهیک دزقریت .</p> <p>باب: دهووبهر دیاردکته کا بابی وی کیه .</p> <p>وی: دهووبهر دیاردکته کا (وی) کیه .</p> <p>گوتبیت: بورى دور .</p> <p>یت: بۆ (باب) دزقریت .</p>	<p>تشتی عه جیب ئه وه تنی دهیکا وی ئه و بیرهاتن بۆ وی قه دگیزان براوی نا هیت چاره کی بابی وی بیرهاتنه ک یان سه رهاتیه کا خیزانی بۆ گوتبیت .</p>
2	<p>دهمی .</p>	<p>زانى: نه بورى نهو .</p>	<p>هزین خۆ کرن زانی بۆچی:</p>

	ی: بۆ (وی) دزقریت.	
9	<p>ل فی وهلاتی دقیت تشتیت باش و مهده هه می بۆ زهلامی بن , هه ر تشته کی گزیندای شکه ستنی دقیت بۆ ژنکی بیت , لهورا ژی نوکه ژن کومه لگه هه که ژ خه له تی و شه رمزاری و کیتاسیان , رسته که هه می خه له تی خۆ پیغه دکهن.</p> <p>ل فی وهلاتی. دهووبه ر دیاردکه ت کا وهلات کیشه که. زهلام: دهووبه ر دیاردکه ت کا زهلام کیه. بن: نه بوریی نهو. ن: بۆ (زهلام) ی دزقریت. ژنک: دهووبه ر دیاردکه ت کا ژن کیه. بیت: نه بوریی نهو. ی: بۆ (ژنک) دزقریت. ژن: دهووبه ر دیاردکه ت کا (ژن) کیه. دکهن: ن: بۆ (ژن) دزقریت.</p>	<p>جهی .</p> <p>دهمی .</p> <p>جفاکی .</p> <p>دهمی .</p> <p>کهسی .</p> <p>جفاکی .</p> <p>دهمی .</p> <p>کهسی .</p> <p>جفاکی .</p> <p>کهسی .</p>
12	<p>ل بازاری: دهووبه ر دیاردکه ت کا کیه به . دگه ریا: بووری به رده وام. بۆ (وی) دزقریت. ددا: بووری نئزیک. دختور: دهووبه ر دیاردکه ت کا (دختور) کینه . چه زکر: بووری به رده وام. بۆ (وی) دزقریت. ببینیت: نه بوریی نهو. ی: بۆ (دختور) دزقریت. بن: ن: بۆ (وی) دزقریت: نقیسی: بووری نئزیک. بیت: ی: بۆ (دختور) دزقریت.</p>	<p>جهی .</p> <p>دهمی .</p> <p>کهسی .</p> <p>دهمی .</p> <p>جفاکی .</p> <p>دهمی .</p> <p>کهسی .</p> <p>دهمی .</p> <p>کهسی .</p> <p>دهمی .</p> <p>کهسی .</p>
7	<p>نه بوو: بووری دوور. ددانا: بووری به رده وام. دچوون: بوری به رده وام. ن: بۆ (وی) دزقریت. بوو: بووری دوور. نه که ت: نه بوری نهو. ت: ()</p>	<p>دهمی .</p> <p>دهمی .</p> <p>دهمی .</p> <p>کهسی .</p> <p>دهمی .</p> <p>دهمی .</p> <p>کهسی .</p>
20	<p>دگوت: بوری به رده وام. ت: بۆ (ئهی) دزقریت. دئ هافئیم: نه بوری داها تی. م: بۆ (من) دزقریت ددهووبه ریدا دیاردبیت. ئه وان: دهووبه ر دیاردکه ت کا (ئه وان) کینه . من: دهووبه ر دیاردکه ت (من) کیه . گهوری. بووری نئزیک. ی: بۆ (ئهی) دزقریت. من: دهووبه ر دیاردکه ت (من) کیه . لیکریه: بووری ته و او. ی: بۆ (وی) دزقریت. خه لک: دهووبه ر دیاردکه ت کا کینه . خوشدکه ت: نه بوریی نهو. ت: بۆ (خه لک) دزقریت. ئه ز: دهووبه ر دیاردکه ت کا ئه ز کیه . فه دکم: نه بوریی نهو. م: بۆ (ئهن) دزقریت. دده مه: نه بوریی نهو. ن: بۆ (ئه وان) دزقریت.</p>	<p>دهمی .</p> <p>کهسی .</p> <p>دهمی .</p> <p>کهسی .</p> <p>کهسی .</p> <p>دهمی .</p> <p>کهسی .</p> <p>دهمی .</p> <p>کهسی .</p> <p>جفاکی .</p> <p>دهمی .</p> <p>کهسی .</p> <p>دهمی .</p> <p>کهسی .</p> <p>دهمی .</p> <p>کهسی .</p>

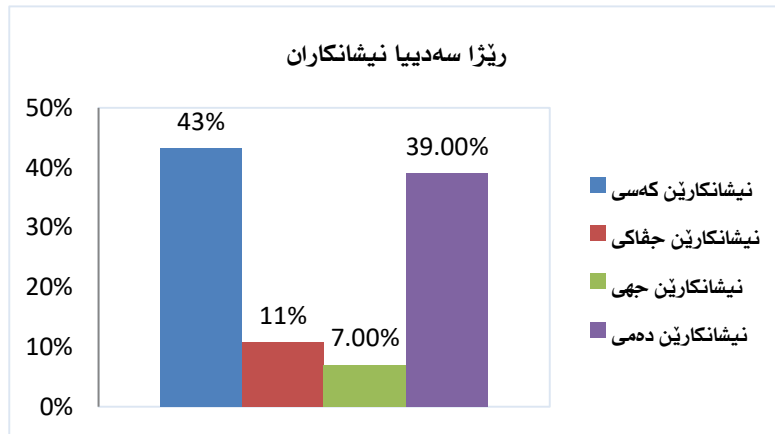
	کەسی .	من: دەوروپەر دیاردکەت کا کیە .	
18	<p>دەمی .</p> <p>دەمی .</p> <p>کەسی .</p> <p>دەمی .</p> <p>دەمی .</p> <p>کەسی .</p> <p>دەمی .</p> <p>جەبی .</p> <p>جفاکی .</p> <p>دەمی .</p> <p>کەسی .</p> <p>دەمی .</p> <p>کەسی .</p> <p>دەمی .</p> <p>کەسی .</p> <p>دەمی .</p> <p>کەسی .</p>	<p>شقییدی: دەمی بوروپەر دەوروپەر دیاردکەت کا شقییدی کەنگی بوو .</p> <p>په قاندى: بورىي ته واو .</p> <p>ئى: بۆ (وى) دزفريت .</p> <p>قى سېيىدى: دەمی بورىي ئىزىكە: دەوروپەر دیاردکەت کا کەنگىيە .</p> <p>هاتن: بورىي سادە .</p> <p>ن: بۆ (ئەوان) دزفريت .</p> <p>دوھى: بورىيە دەوروپەر دیاردکەت کا کەنگىە .</p> <p>د ئاھايەكى ڤە: دەوروپەر دیاردکەت کا ئەو ئاھايە كىڤەيە .</p> <p>ژنك: نىشانكارى جفاكە ب پەيوەندىا خزمایەتى .</p> <p>هاتن: بورىي سادە .</p> <p>ن: بۆ (ژنك) دزفريت .</p> <p>كوشتن: بورىي سادە .</p> <p>ن: بۆ ژنكان دزفريت .</p> <p>چەكدار: دەوروپەر دیاردکەت کا چەكدار كیە .</p> <p>هاتن: بورىي سادە .</p> <p>ن: بۆ (ژنك) دزفريت .</p> <p>كوشتن: بورىي سادە .</p> <p>ن: بۆ ژنكان دزفريت .</p>	<p>- شقییدی دناڤ بەھبەكیدا ئىكى یا خۆ پەقاندی .</p> <p>- قى سېيىدى تەرمى (50) كەسین نەنیاس هاتنە دیتن .</p> <p>- دوھى د ئاھايەكى ڤە (25) ژنك هاتنە كوشتن .</p> <p>- ژنەنجامى بۆردومانەكى (100) چەكدار هاتنە كوشتن .</p>
7	<p>کەسی .</p> <p>دەمی .</p> <p>کەسی .</p> <p>دەمی .</p> <p>کەسی .</p> <p>دەمی .</p> <p>کەسی .</p>	<p>وى: دەوروپەر دیاردکەت کا کیە .</p> <p>بېينيت: نەبورىي نھو .</p> <p>یت: بۆ (وى) دزفريت .</p> <p>دى نغى: نەبورى داھاتی .</p> <p>ئى: بۆ (تە) دزفريت .</p> <p>دى ژئبەئى: نەبورى داھاتی .</p> <p>ئى: بۆ تە دزفريت .</p>	<p>و حەتا دوھامىي . وى دڤيا ھندەك مانشیتين دى بېينيت: (دى چاوا بۆ خۆ تير نغى , دى چاوا بېردانكا خۆ ب ئىكجارى ژئبەئى ,</p>
9	<p>دەمی .</p> <p>کەسی .</p> <p>دەمی .</p> <p>کەسی .</p> <p>جەبی .</p> <p>جفاکی .</p> <p>کەسی .</p> <p>کەسی .</p> <p>کەسی .</p>	<p>دى چىكەئى: نەبورى داھاتی .</p> <p>ئى: بۆ (تە) دزفريت .</p> <p>دى مینى: نەبورى داھاتی .</p> <p>ئى: بۆ (تە) دزفريت .</p> <p>دناڤ ھزار كەرندا . دەوروپەر دیاردکەت کا كىڤەيە .</p> <p>مروڤ: نىشانكارە بۆ جفاكى پەيوەندىە کا نە فەرمى .</p> <p>ئى: بۆ (تە) دزفريت .</p> <p>ئى: بۆ (تە) دزفريت .</p> <p>ن: بۆ (وى) دزفريت .</p>	<p>دى چاوا شىي بۆ ھىڤىەكى دناڤ درۆندا چىكەئى , دى چاوا شىي دناڤ ھزاران كەرندا مینى مروڤ (!!!) بەئى نەددیتن .</p>
2	<p>دەمی .</p> <p>کەسی .</p>	<p>دگوت . بورىي بەردەوام .</p> <p>∅: بۆ (وى) دزفريت .</p>	<p>گەلەك جاران دگوتە خۆ .</p>
6	<p>کەسی .</p> <p>دەمی .</p> <p>کەسی .</p> <p>جفاکی .</p> <p>جفاکی .</p> <p>دەمی .</p>	<p>ئەن: دەوروپەر دیاردکەت کا کیە .</p> <p>دکەم: نەبورى نھو .</p> <p>م: بۆ (ئەن) دزفريت .</p> <p>ھەمیا: دەوروپەر ھەمیا دیاردکەت .</p> <p>خەلك: دەوروپەر دیاردکەت .</p> <p>دەدەتە نەبورى نھو .</p>	<p>ئەرى بوجپە ئەن ھندە بارى خۆ گران دکەم , ئەز ئى وەكى ھەمیا خەلك ب سادەئى بەرئخۆ دەدەتە ھەمى رۆيدانا .</p>
7	<p>کەسی .</p> <p>دەمی .</p> <p>کەسی .</p>	<p>وان: دەوروپەر دیاردکەت کا وان كینە؟؟؟</p> <p>بېينيت: نەبورى نھو .</p> <p>یت: بۆ وان دزفريت .</p>	<p>ھەکو وان مانشیتين نەخۆش و ھوقانە دبېين , ھەر زوى رادکەن دەنە سترانەكى يان بەرنامەكى خۆ ژبېرڤەبرن و بەرىکانا .</p>

	<p>دهمی . کهسی . دهمی . کهسی .</p>	<p>رادکهن: نه بوریی نهو. ن: بۆ (وان) دزفریت. ژبیرقه برن: نه بوریی نهو. ن: بۆ (وان) دزفریت.</p>	
18	<p>جفاکی . کهسی . دهمی . کهسی . جفاکی . دهمی . کهسی . دهمی . کهسی . دهمی . کهسی . جفاکی . دهمی . کهسی . دهمی . کهسی . دهمی . کهسی .</p>	<p>هه قاله ک: ده روبهر دیاردکته کا کیه . وی: ده روبهر دیاردکته کا کیه . گوتی: بوریی نهو . ئ: بۆ (هه قال) دزفریت . خه لک: ده روبهر دیاردکته کا کینه . تیناگه هیت: نه بوریی نهو . یت: بۆ (خه لک) دزفریت . بووین: بووریی دور . ین: بۆ (خه لک) دزفریت . ئو: ده روبهر دیاردکته کا (ئو) کینه . بیت: نه بوریی نهو . وان: ده روبهر دیاردکته کا ککینه بۆ (خه لک) دزفریت . بیت: نه بوریی نهو . یت: بۆ (وان) دزفریت . یت: بۆ (وان) دزفریت . بهیته: نه بوری نهو . د گه ریین: نه بوریی نهو . یین: بۆ (وان) دزفریت .</p>	<p>چاره کی هه قاله کی وی گوتی: وه سا هزر نه که ئه خه لکه بی نه زانه و تیناگه هیت , ئه و یین بی هیغی بووین گهورینه کا مهن و باش چی بیت کۆ ئیکسه ر ژایانا وان خوش بیت و بهیته گهورین , له ورا نوکه بی بخۆ ل خوشیین وه ختی دگه ریین, چونکی ژ خوشیین به رده وام و مهن یین بی هیغی بووین !!</p>
7	<p>کهسی . دهمی . جفاکی . دهمی . کهسی . جهی . دهمی .</p>	<p>وی: ده روبهر دیاردکته کا کیه . هات: بوریی نژیک . قه ره مانی چیرۆکی: ده روبهر دیاردکته کا کیه . خواندیه: بوریی ته واو . ئ: بۆ (وی) دزفریت . ل ئه رده کی: ده روبهر دیاردکته کا کیه به نه هاتیه: بوریی تمام .</p>	<p>براستی کیفا وی بقی شروفه کرنا شاره زا و فه لسه فی هات . چاره ک دی ژئ ناخفتنا قه ره مانی چیرۆکه کی یا مایه د سه ری دا , هه ر نزانیت ژئ کا ئه و چیرۆکه خاندنیه ل ئه رده کی یان ژئ هه ر هیشتا نه هاتیه نقیسین .</p>
9	<p>جفاکی . دهمی . کهسی . دهمی . کهسی . دهمی . جهی . جهی . دهمی .</p>	<p>ملله تان: ده روبهر دیاردکته کا کیشکن . پیکه مین: نه بوریی نهو . ن: بۆ (ملله تان) دزفریت . جودایه: نه بوریی نهو . وان: ده روبهر دیاردکته کا کینه بۆ (ملله ت) دزفریت . دکه فیه: نه بوریی نهو . سه ربالگه هه کی: ده روبهر دیاردکته کا کیه نه . به ری خۆدده ته: ده روبهر دیاردکته کا کیری به دده ت: نه بوریی نهو .</p>	<p>ژایانا باهرا پترا میله تان ژ چهن د قوناغه کان پیکه مین , کۆ هه ر قوناغه ک جودایه ژ یا به ری خۆ, حه تا لدۆماهیی سه ری وان دکه فیه سه ر بالگه هه کی و هه ر ئیک به ری خۆ دده ته شوئی خۆ ,</p>
10	<p>کهسی . دهمی . کهسی . کهسی . دهمی . جهی . کهسی . جهی . دهمی .</p>	<p>وان: ده روبهر دیاردکته کا کینه بۆ (ملله ت) دزفریت . دگه هه: نه بوریی نهو . ن: بۆ (وان) دزفریت . وان: ده روبهر دیاردکته کا کینه بۆ (ملله ت) دزفریت . دده ت: نه بوریی نهو . ل سه ر بان: ده روبهر دیردکته . وان: ده روبهر دیاردکته کا کینه بۆ (ملله ت) دزفریت . سه ری وان: ده روبهر دیاردکته . دچنه: نه بوریی نهو .</p>	<p>ئاڤا هیین وان دگه هه ئاسمانا , زانستی وان خۆ لسه ر بانئ ستیرا دده ت وه لاتین وان د شویشتی و فه شویشتی دتیر و سور و سپی و ب په کی دچنه سه ری مله کن .</p>

	سه‌ری مله‌کی: ده‌وری‌ر دیاردک‌ت.	
6	ملله‌ت: ده‌وری‌ر دیاردک‌ت کا کیشکه. ده‌ستی‌دک‌ت: نه‌بوری‌ نهو. ت: بۆ (ملله‌ت) دزقریت. دهی‌ت: نه‌بوری‌ نهو. ت: بۆ (ملله‌ت) دزقریت نه‌به: نه‌بوری‌ نهو.	به‌لی ژیا‌نا فی ملله‌تی ئیک قوناغه , ده‌ست پیدک‌ت و کوشتنی و تالانکرنی و هه‌ر بغان ژبی ب دوما‌هی دهی‌ت و هه‌رهوسا ل هیقیا چ گهورین و وه‌رچه‌رخانین نو نه‌به.
4	کرن: بوری‌ نئیزیک. ن: بۆ (هزران) دزقریت. هوسابیت: نه‌بوری‌ نهو. یت: بۆ (هزرین وی) دزقریت کو ئاماژه‌یه بۆ (وی) خۆ.	بی‌هنه‌کی هزرین خۆ کرن , باشه‌هه‌که هوسابیت
13	هزرقان: ده‌وری‌ر دیاردک‌ت کینه. نقیسه‌ر: ده‌وری‌ر دیاردک‌ت کینه. دوه‌ستین: نه‌بوری‌ نهو. ن: بۆ (نقیسه‌ر و هزرقان) دزقریت. مروڤ: ده‌وری‌ر دیاردک‌ت کا کیه. دهی‌ت: نه‌بوری‌ نهو. یت: بۆ (مه و وان) دزقریت. ژینگه‌ه: ده‌وری‌ر دیاردک‌ت کا کیش ژینگه‌هه. فی وه‌لاتی: ده‌وری‌ر دیاردک‌ت کا کیش وه‌لاته. دهی‌ت: نه‌بوری‌ نهو. یت: بۆ (مه و وان) دزقریت. دیتینه: بوری‌ ته‌واو. ین: بۆ (ژینگه‌ه و وه‌لات) دزقریت.	بوچی‌ه ئه‌ڤ هزرقان و نقیسه‌ره خۆ ب دیتنا چاره و بپردوز و تیورکرناڤه دوه‌ستین , براس‌تی که‌نیا مروڤی دهی‌ت یان دروستر گری‌ مروڤی بۆ ژینگه‌ه و سه‌قایی فی وه‌لاتی دهی‌ت ژبلی بی‌هننا دویک‌یل و کوشتن و دهرئیک‌ستن چ بی‌هنین خوشر نه‌ دیتینه.
10	بریاردا: بوری‌ نئیزیک وه‌کی هه‌میان: ده‌وری‌ر دیاردک‌ت کا کینه. نه‌مینیت: نه‌بوری‌ نهو. یت: بۆ (مه و هه‌میا) دزقریت. دا: بوری‌ نئیزیک. ∅: بۆ (وی) دزقریت. کچک: ده‌وری‌ر دیاردک‌ت کا کینه. یت: بۆ (کچک) دزقریت. خواندن: بوری‌ نئیزیک ن: بۆ (وان) دزقریت	دا گافه‌کا سه‌یر و سه‌مه‌ر دا بریاردا , وه‌کی هه‌میان لی بهی‌ت یان هه‌ما چنه‌ وه‌کی به‌ری نه‌مینیت, به‌ری خۆ دا دوکان و کچکین جوان , نقیسه‌نین سه‌ر دیوارا خواندن:
6	ل عیراقی: هاتی‌ه ده‌ستنیشانکرن وه‌کو جه. نه‌ده: بوری‌ نئیزیک. ∅: بۆ (وی) دزقریت. گونجای: ∅: بۆ (عه‌ بایین خه‌لیجی) دزقریت. قستن: نه‌بوری‌ نهو. ن: بۆ (ئامیره‌ت) دزقریت.	به‌زترین ئینته‌رنی‌ت ل عیراقی ژ ده‌ست نه‌ده. عه‌بایین خه‌لیجی ب به‌ایه‌کئ گونجای. هه‌می ئامیره‌تین مه‌ ب قستن. ژاژه‌کی خومالی کیلو ب (8) هزارا. جوتی پئلاقا ب (10) هزارا
18	به‌ته: نه‌بوری.؟؟؟ ه: بۆ (وی) دزقریت. ئه‌سمانی: جه‌ه‌که هاتی‌ه دیارکرن. وی: ده‌وری‌ر دیاردک‌ت کا کیه. که‌تن: بوری‌ نئیزیک. ن: بۆ (چاقین وی) دزقریت. دکرن: بوری‌ به‌رده‌وام. ن: بۆ (هز) دزقریت.	دقی‌ا به‌ری خۆ به‌ته ئاسمانی , چاقیت وی ب بانه‌کی چیکری که‌تن , هه‌ر هزرکرن به‌ری خۆ ب ده‌ته وان تشتان بین به‌یته‌نگیا وی ژ بی‌ری دهن وی ژ نه‌دزانی کانی هه‌ست ب گهورینه‌کی کرییه خۆ یا وه‌ختی ژبی بیت یان نه‌؟؟!

	دهمی . کهسی . دهمی . کهسی . کهسی . دهمی . کهسی . دهمی . کهسی . دهمی .	بده ته : نه بوری نهو . ه : بۆ (وی) دزقریت . دهن : نه بوری نهو . وی : ده وروبه ر دیاردکته کا کیه . وی : ده وروبه ر دیاردکته کا کیه . نه دزانی : بوری به رده وام . ی : بۆ (وی) دزقریت . کرییه : بوری ته واو . Ø : بۆ (وی) دزقریت . بیت : نه بوری نهو .	
8	دهمی . کهسی . جفاکی . جهی . دهمی . کهسی . دهمی . کهسی .	ژ بیرنه که : نه بوری نهو . ه : بۆ (وی) دزقریت . هه قال : ده وروبه ر دیاردکته کا کیه . ل وه لاته کینه : ده وروبه ر دیاردکته کا کیش وه لاته . دهینه دان : نه بوری نهو . ن : بۆ (وان) دزقریت . بهینه : نه بوری . ن : بۆ (وان) دزقریت .	ژ بیرنه که هه قال , ئەم ل وه لاته کی نه بریار دهینه دان به لۆ ب زه حمهت بهینه بجه ئینان!!!!!! .

هژمارا گشتییا نیشانکاران د ئەفی چیرۆکیدا ئەف پیکهاتینه ژ (315) نیشانکاران، ئەوژی پیکهاتییه ژ (136) نیشانکارین کهسی، (123) نیشانکارین دهمی، (34) نیشانکارین جفاکی، (22) نیشانکارین جهی .

3-2- گریمانین پیشه کی د چیرۆکا (بیهنتهنگی) دا: د ئەفی چیرۆکیدا ئەف گریمانین پیشه کی هه نه .

گریمانین پیشه کی	رسته
------------------	------

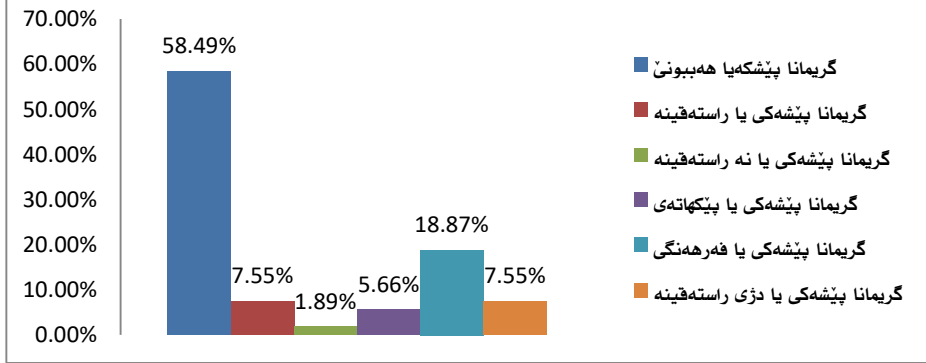
ژمارا گشتيا گريمانين پيشه‌کی	جورين گريمانين پيشه‌کی	گريمانين پيشه‌کی	
3	هه‌بوونی. دژی راسته‌قینه. هه‌بوونی.	بيهنه‌نگيا وي، عه‌جيبه هه‌تانوکه نينه. بلندترین پله،	ددهمه‌کئ گه‌له‌ک کيمدار، ناستئ بيهنه‌نگيا وي گه‌له‌ک بلندبوو. هه‌که پيغه‌ره‌ک هه‌بايه !! . و ددلّ خو دا دگوت عه‌جيبه هه‌تا نوکه نينه !! بلندترین پله داهيته تومارکرن!
3	هه‌بوونی. هه‌بوونی. هه‌بوونی.	داپيرا وي، ده‌يکا وي کوری من	! هه‌که ژ نوي گه‌هشتي و زاني نه‌ف دونيايه يا چه‌وا ده‌ميت و دجيت وه‌کی داپيرا وي ديژيت، ده‌يکاي دگوتئ کورئ من هيشتا توويئ دوو سالي بوي ، من تو ب پشتا خو فه ددای و دگه‌ل هه‌ميا مه به‌ريخو ددا چپاي،
5	هه‌بوونی. فه‌ره‌نگي. هه‌بوونی. فه‌ره‌نگي. هه‌بوونی	ده‌نگي باله‌فرا، خو هافيت. ده‌يکا ته. به‌ري وي. کوری من.	هه‌کو ده‌نگي به‌له‌فرا نيزيک ژي دبوو بي دشيا دا خو هافيتته نه‌ردی ، نوکه توويئ دئينه پيش چاڤين خو: دونيا نيزيکي نيڤرويه هنده‌ک نه‌ورا يا خو نيزيکي ئيک کري ، ده‌يکاته‌يا شپلي په له‌ورا ، به‌ري وي جار جارا بي ل نه‌سماني ، ژ نيشکه‌کيفه ده‌ستئ خو ل ته‌دا و به‌زي فيجا کورئ من هه‌ر هويه.
2	هه‌بوونی. راسته‌قینه.	خه‌لکئ مه. گه‌هشته دهره‌نجامه‌که‌ئ.	د ده‌ليفه‌کيندا هه‌ست ب شکه‌ستنه‌کا مه‌زن کر ، گه‌هشته دهره‌نجامه‌کی کۆ خه‌لکئ مه ژ دهره‌فهي سنورئ نه‌خوشي باوه‌ري ب چ تشتئ دی نينه ،
		يان يا دوست تر نه‌شيت چ دی ب بيئيت ،
1	د ژي راسته‌قينه	وه‌سا هزر دکه‌ت دونيا هه‌ريا هوسايه بره‌فن.	وه‌سا هزر دکه‌ت دونيا هه‌ر يا هوسايه: هنده‌ک به‌زين و هه‌مي تشت بي وانه و ل به‌رامبه‌ر ژي هنده‌ک دقيت دبي ده‌نگ بن و هه‌ر به‌ره‌ف چول و چيا بره‌فن.
2	فه‌ره‌نگي. هه‌بوونی.	پويچه‌کئ راوستيا. کتيبه‌کا ميژوي.	ل فيئرئ پويچه‌کئ راوستيا ، بيرا وي چه‌ند رسته‌کا هات ، جاره‌کئ د کتيبه‌کا ميژوي يا که‌فندا خاند بوون:
1	هه‌بوونی.	تشتين وان.	هه‌کو هوين دچنه باژيره‌کی ، هه‌مي تشتين وان بو وه‌نه: ژن ، زاروک ، په‌ز ، هه‌که خو ب ده‌ست وه‌فه به‌رنه‌دا ، خاني و کولانان ، تزي خوين بکن ""
3	پيکه‌هاته‌ي. هه‌بوونی. هه‌بوونی.	تر ليها‌ت ؟ بيره‌اتن و سه‌ره‌اتيئن نه‌خوش. بيرا خو.	به‌ئنا وي ته‌نگ تر ليها‌ت ، دقيا به‌ري خو ب ده‌ته نه‌رده‌کئ ، هنده‌ک بيره‌اتن و سه‌ره‌اتيئن نه‌خوش ژ بيرا خو بيته
2	هه‌بوونی. هه‌بوونی.	ده‌يکا وي. بابئ وي.	تشتئ عه‌جيب نه‌وه تنئ ده‌يکا وي نه‌و بيره‌اتن بو وي فه‌دگيران بيراوي ناهيت جاره‌کئ بابئ وي بيره‌اتنه‌ک يان سه‌ره‌اتيه‌کا خيزانئ بو گوتبيت
1	راسته‌قینه.	زاني بو چي:	هزدين خو کزن زاني بوچي: ل في وه‌لائي دقيت تشتيت باش و مه‌دحه هه‌مي بو زه‌لامی بن ، هه‌ر تشته‌کئ گرئدای شکه‌ستئ دقيت بو ژنکئ بيت ، له‌ورا ژي نوکه ژن کومه‌لگه‌هه‌که ژ خه‌له‌تي و شه‌رمزاري و کيماسيان ، رسته‌که هه‌مي خه‌له‌تي خو پيغه دکه‌ن.
2	فه‌ره‌نگي. هه‌بوونی.	گه‌له‌ک جارا. ناف و تاييه‌تمه‌نديئن دختورا.	گه‌له‌ک جارا هه‌کۆ ل بازاري دگه‌ريا ، به‌ريخودا ناف و تاييه‌تمه‌نديئن دختورا چه‌زدکر ئيکي ببينيت و دبن نافي وي دا نقيسي بيت: تاييه‌تمه‌ندئ بيهنه‌نگيئ
2	هه‌بوونی. فه‌ره‌نگي.	بارئ خو. گه‌له‌ک بزه‌حمه‌ت بوو. ؟؟	هه‌ر گاڤ بي هوسا نه‌بوو به‌لئ دکيم ده‌ليفه‌ياندا بارئ خو ددانا و هه‌مي تشت ژييريئ دچوون. براسئي لده‌ف وي گه‌له‌ک بزه‌حمه‌ت بوو ،
2	هه‌بوونی. هه‌بوونی.	ژيانا من. سه‌ري من.	هه‌ما روينه‌خار و مايئ خو د چ دا نه‌که‌ت ، هه‌ر دگوت دي سه‌ته‌لايت و راديو و ئنته‌رنيتئ هافيزم نه‌وان ژيانا من يا گه‌وري ، سه‌ري من بي ليکريه ئيش ،
1	راسته‌قینه.	ژئ دبينيت.	خه‌لک بخو مفای ژئ دبينيت ، ژيانا خو پئ خو‌شدکه‌ت ، به‌لئ هه‌کو نه‌ز ماليه‌ره‌کی فه‌دکه‌م يان گوهم خو دده‌مه به‌لافوکا ده‌نگوباسان ، سه‌ري من لي دبينه ئيش و جنيق ب من دکه‌فن !! .
1	هه‌بوونی.	مانشيتين دي	. وي دقيا هنده‌ک مانشيتين دي ببينيت:
2	فه‌ره‌نگي فه‌ره‌نگي.	دي چاواشيئ دي چاواشيئ	دي چاوا بو خو تير نفی ، دي چاوا بيرانکا خو ب ئيکجاري ژييه‌ي ، دي چاوا شيئ بخو هيفيه‌کئ دناف دروندادا چيکه‌ي ، دي چاوا شيئ دناف هزاران که‌رندا مينی مروڤ !!! به‌لئ نه‌دديتن.

1	پښکاهاتۍ.	گران دکم.	گلهک چاران دگوته خو: نهری بوجیه نه زندهه بارئ خو گران دکم
1	هه بوونی.	مانشیتین نه خوڅ.	نهری وهکی هه میا خه لک ب ساده بی به ریخو دده ته هه می رویدانا ، هه کڅ وان مانشیتین نه خوڅ و هوقانه دبیین ،
1	نهراسته قینه.	نهران.	وهسا هرز نه که نه ف خه لکه بی نه زانه و تیناگه هیت ، نه و بیڼ بی هیقی بووین گهورینه کا مهن و باش چی بیت کڅ ئیکسه ر ژيانا وان خوش بیت و بهیته گهورین ، لهورا نوکه بی بخو ل خوشیڼ و هختی دگره یڼ، چونکی ژ خوشیڼ بهرده وام و مهن بیڼ بی هیقی بووین! "
			براستی کیفا وی بقی شروفه کرنا شارهزا و فلهسه فی هات
2	فهرهنگی. هه بوونی.	جاره کا دی. قههره مانئ چپروک.	جاره ک دی ژئ ناخفتنا قهره مانئ چپروکه کی یا مایه د سهری دا ، ههر نزانیت ژئ کا نه و چپروکه خاندنیه ل نه رده کی یا ن ژئ ههر هیشتا نه هاتیه نفیسین.
1	هه بوونی.	سهری وان.	ژيانا باهرا پترا میلیه تان ژ چهند قوناغه کان پیکده یڼ ، کڅ ههر قوناغه ک جودابه ژ یا بهری خو، حه تا لدوماهی بی سهری وان دکه فیه سه ر بالگه هه کی و ههر ئیک بهری خو دده ته شولئ خو
3	هه بوونی. هه بوونی. هه بوونی.	نافاهییڼ وان. زانستی وان. سهری مله کی.	نافاهییڼ وان دگه هنه ناسمانا ، زانستی وان خو لسه ر بانئ ستیرا دده ته وهلاتیڼ وان د شویشتی و فه شویشتی دتیر و سور و سپی و ب پله کی دچنه سهری مله کی. به ل ژيانا فی مله تی ئیک قوناغه ، دهست پیدکه ت و کوشتنی و تالانکرنی و ههر بقان ژئ ب دوماهی دهیت و ههرهوسا ل هیقی چ گهورین و وهچرخانیڼ نو نه به.
2	هه بوونی. دژئ راسته قینه	هرزین خو. گریی مروفی بڅ ژینگه ها فی وهلاتی دهیت	بېهنه کی هرزین خو کرن ، باشه هه که هوسابیت، بوجیه نه ف هرزقان و نفیسه ره خو ب دیتنا چاره و بیردوز و تیورکرناغه دوه ستین ، براستی که نیا مروفی دهیت یان دروسته گریی مروفی بڅ ژینگه ه و سه قایی فی وهلاتی دهیت ژبلی بېهنا دویکئل و کوشتن و دهرئخستنی چ بېهنیڼ خوشتر نه دیتنه.
1	راسته قینه	وهکی بهری	د گاقه کا سهیرو سه م ردا بریاردا ، وهکی هه میان لئ بهیت یان هه ما چنه وهکی بهری نه مینیت، بهری خو دا دوکان و کچکین جوان ، نفیسینن سه ر دیوارا خواندن:
3	هه بوونی. هه بوونی. هه بوونی.	عه بابیڼ خه لیجی. نامیره تین مه.. ژاژیه کی خومالی.	بله ترین ئینه رنیت ل عراقی ژ دهست نه ده . عه بابیڼ خه لیجی ب بهایه کی گونجای. هه می نامیره تین مه ب قست. ژاژیه کی خومالی کیلو ب (8) هزارا. جوتی پتلافا ب (10) هزارا.
		دقیبا بهری خو بده ته ناسمانی
2	فهرهنگی. پښکاهاتۍ.	ژ بیرئ دهن. گهورینه کی کریه	چافیت وی ب بانه کی چیکری که تن ، ههر هرزدکن بهری خو ب دده ته وان تشتان بیڼ بهینته نگیا وی ژ بیرئ دهن وی ژئ نه دزانی کانئ هه ست ب گهورینه کی کریه خو یا وهختی ژئ بیت یان نه ؟!
2	هه بوونی. فهرهنگی.	بریارا وی. بیراوی هاته چپروکه کی دا هات.	بریارا وی دایی یا دسه ری وی دا دهیت و دجیت پویچه کی که نه کی ل سه ر لیتین وی دیارکر بیرا وی هاته ناخفتنا دنافا چپروکه کی دا هات :
1	دژئ راسته قینه.	بجه ئینان.	ژیرنه که هه قال ، نه م ل وهلاته کی نه بریار دهپنه دان به لئ ب زه حمت بېهنه بجه ئینان!!!!

گريمانن پيشه کيا راسته قينه ، (4) گريمانن پيشه کيا دژئ راسته قينه ، (3) گريمانن پيشه کيا پښکاهاتۍ ، (1) گريمانا پيشه کيا نه راسته قينه .

ب شيوه کی گشتی ژمارا بکارهینانا گريمانن پيشه کی پښکاهاتينه ژ (53) گريمانن پيشه کی، نه وژئ پښکاهاتيه ژ (31) گريمانن پيشه کيا هه بوونی ، (10) گريمانن پيشه کيا فهرهنگی ، (4)

رېژا سەدىيا گريمانن پېشهكى

3-3- کردە يېن ئاخفتنى د چىرۆکا (بېھنتەنگى) دا: دئەقى چىرۆکېدا ئەفکردە يېن ئاخفتنى ھەنە.

کردە يېن ئاخفتنى		رستە
ژمارا کردە يان ب گشتى	کردە	
2	1- سەرسۆرمان 2- گومان دەربىرین	دەمەكى گەلەك كېمدا، ئاستى بېھنتەنگيا وى گەلەك بلندبوو. ھەكە پېفەرەك ھەبايە !! .
1	1- گومان دەربىرین	و ددىلۇ خۇ دا دگوت عەجىبە ھەتا نوکە نینە !! بلندترین پلە داھیتە تومارکرن
2	1- گومان دەربىرین 2- دووپاتکرن	ھەكە ژ نوى گەشتى و زانى ئەف دونيايە يا چەوا دەيت و دچیت وەكى داپىرا وى دبیژیت، دەيكای دگوتى كورى من ھیشتا توویى دوو سالی بووی ، من تو ب پشتا خۇ فە ددای و دگەل ھەمیا مە بەرپخو ددا چپای
2	1- گومان دەربىرین. 2- ئاگە ھدارکرن.	، ھەكۇ دەنگى بەلەفرا نىزىك زى دبوو یى دشيا دا خۇ ھاڧیتە ئەردى
2	1- ھەست دەربىرین. 2- ئاگە ھدارکرن	نوکە توویى دىنپە پېش چاڧىن خۇ: دونيا نىزىكى نىڧروپە ھندەك ئەورا يا خۇ نىزىكى ئىك كرى ، دەيكاتەيا شپلى بە لەورا ، بەرى وى جار جارا یى ل ئەسمانى
1	1- ھەست دەربىرین	ژ نېشكە كېفە دەستى خۇ ل تەدا و بەزى قېجا كورى من ھەر ھۆپە. د دەلیفە كېدا ھەست ب شكە ستەنەكا مەزن كر ، گە ھشتە دەرنەنجامەكى كۇ خەلكى مە ژ دەرفەيى سنورى نەخوشیى باوهرى ب چ تشتى دى نینە ، يان يا دروست تر نەشیت چ دى ب بیینیت
1	1- نرخاندىن	و ھسا ھز دكەت دونيا ھەر يا ھوسايە: ھندەك بھیزن و ھەمى تشت یى وانە و ل بەرامبەر زى ھندەك دڧیت دى دەنگ بن و ھەر بەرەف چول و چپا برەفن.
3	1- گومان دەربىرین 2- گومان دەربىرین 3- گومان دەربىرین	ل قىرى پويچەكى راوہستيا ، بىرا وى چەند رستەكا ھات ، جارەكى د كىتېبەكا مېژووی يا كەقندا خاند بوون: "" ھەكۇ ھوین دچنە باژىرەكى ، ھەمى تشتین وان بۇ وەنە: ژن ، زارۇك ، پەز ، ھەكە خۇ ب دەست وەفە بەرنەدا ، خانى و كولانان ، تژى خوین بکەن ""
1	1- ھەست دەربىرین	بېھنا وى تەنگ تر لېھات ، دڧيا بەرى خۇ ب دەتە ئەردەكى ، ھندەك بېرھاتن و سەرھاتپین نەخوش ژ بىرا خۇ ببەت
1	1- ھەست دەربىرین	ھندى لدور زڧرى ھەر ئەو ئەو جەھ دیتن یېن بىراوى و پۇژین تەحل د ئینن
2	1- دووپاتکرن 2- سەرسۆرمان	تشتى عەجىب ئەو تنى دەپكا وى ئەو بېرھاتن بۇ وى فەدگىزان بىراوى ناھیت جارەكى بابى وى بېرھاتنەك يان سەرھاتپەكا خىزانى بۇ گوتبیت.
2	1- نرخاندىن 2- توانچ	ھزىن خۇ كرن زانى بۇچى: ل فى وەلاتى دڧیت تشتیت باش و مەدحە ھەمى بۇ زەلامى بن ، ھەر تشتەكى گرىدای شكەستنى دڧیت بۇ ئىكى بیت ، لەورا زى نوکە ژن كومەلگە ھەكە ژ خەلەتى و شەرمزارى و كىماسپان ، رستكەكە ھەمى خەلەتى خۇ پېفە دكەن.

2	1- گومانده بربرين 2- ههستده بربرين	گه لهك چارا هه كوئ ل بازاري دگه ریا ، بهرئوخودا ناڤ و تاييه ته ندیين دختورا هه زكرد ئيكي ببينيت و دبن ناڤي وى دا نقيسى بيت: تاييه ته ندی بيهنه نگیي. هه ر گاڤ يئ هوسا نه بوو به ئي دكيم دهليفه ياندا بارئ خو ددانا و هه مئ تشت ژبيرئ دچوون. براستی لدهف وى گه لهك بزه حمهت بوو
2	1- ههستده بربرين 2- ههستده بربرين	هه ما رۆينه خار و مايئ خو د چ دا نه كهت ، هه ر دگوت دئ سه ته لايت و راديۆ و ئنته رنيتئ هافئزيم ئه وان ژيانا من يا گه وري ، سه رئ من يئ ليكره ئيش ، خه لك بخۆ مفای ژئ دببنييت ، ژيانا خو پئ خو شدكهت ، به ئي هه كو ئه ز مالپه ره كي فه دكه م يان گوهمئ خو دده مه به لافوكا ده نگو باسان ، سه رئ من لي دببته ئيش و جنيق ب من دكه فن!! .
2	1- تاوانباركرن 2- تاوانباركرن	- شفئدي دناڤ به هيه كيدا ئيكي يا خو په قاندي. - ژنه دجامئ بۆردوما نه كي (100) چه كدار هاتنه كوشتن.
5	1- سه رسۆرمان 2- ههست ده بربرين 3- ههست ده بربرين 4- ههست ده بربرين 5- ههست ده بربرين	وى دڤيا هنده ك مانشتيئ دى ببينيت: (دئ چاوا بو خو تير نفى ، دئ چاوا بيرانكا خو ب ئي كجاري ژييه ، دئ چاوا شيئ بخۆ هيقه كي دناڤ درۆندا دا چيكي ، دئ چاوا شيئ دناڤ هزاران كه رندا مينى مروڤ !!!) به ئي نه دديتن
2	1- ههست ده بربرين 2- ئاوات خواستن	گه لهك چاران دگوته خو: ئه رئ بوچيه ئه ز هنده بارئ خو گران دكه م ، ئه ز ئى وه كي هه ميا خه لك ب ساديه يي بهرئوخ دده ته هه مئ رۆيدانا ، هه كو وان مانشتيئ نه خو ش و هوفانه دببنيئ ، هه ر زوى رادكه ن دبه نه سترانه كي يان به رنامه كي خو ژبيرفه برن و به ريكانا.
3	1- ئاگه هداركرن. 2- ئاوات خواستن. ئاوات خواستن.	چاره كي هه قاله كي وئ گوئى: وه سا هه ز نه كه ئه ه خه لكه يئ نه زانه و تيناگه هيت ، ئه و بيئ بئ هيقئ بووين گه وري نه كا مه زن و باش چئ بيت كو ئي كسه ر ژيانا وان خو ش بيت و به يتنه گه وريين ، له ورا نو كه يئ بخۆ ل خوشيئ وه ختى دگه ريئين، چونكي ژ خوشيئ به رده وام و مه زن بيئ بئ هيقئ بووين!! "
1	1- نرخانده.	براستی كيڤا وى بڤئ شروفه كرنا شاره زا و فه لسه فى هات.
1	1- گومانده بربرين.	چاره ك دئ زئ ئاخفتنا قه هره مانئ چيروكه كي يا مايه د سه رى دا ، هه ر نزانيت ئى كا ئه و چيروكه خاندنيه ل نه رده كي يان ئى هه ر هيشتا نه هاتيه نقيسين.
2	1- نرخانده. 2- ؟	ئاڤاهيئ وان دگه هه ئاسمانا ، زانستئ وان خو لسه ر بانئ ستيرا دده ت وه لاتين وان د شويشتى و فه شويشتى دتير و سور و سبي و ب پله كي دچنه سه رئ مله كي. به ئي ژيانا فى ملله تئ ئيك قوناغه ، ده ست پيدكه ت و كوشتنئ و تالانكرنئ و هه ر بقان ئى ب دوامئ ده يت و هه رهوسا ل هيقيا چ گه وريين و هه رچه رخانين نو نه به .
2	1- گومانده بربرين. 2- ههستده بربرين.	باشه هه كه هوسا بيت، بوچيه ئه ه هه زرقان و نقيسه ره خو ب ديتنا چاره و ببردوز و تيوركرفا هه دوه ستين ، براستی كه نيا مروڤى ده يت يان دروستر گريئ مروڤى بو ژينگه ه و سه قايئ فى وه لاتی ده يت ژبلى بيهنا دويكئيل و كوشتن و ده رئختستئ چ بيهنن خوشتر نه ديتينه.
1	1- په يماندان.	د گاڤه كا سه بر و سه مه ر دا برياردا ، وه كي هه ميان لي به يت يان هه ما چنه وه كي به رئ نه ميبنيت،
2	1- ههست ده بربرين. 2- گومانده بربرين.	چاڤيت وى ب بانه كي چيكرى كه تن ، هه ر هه زردكرن به رئ خو ب دده ت وان تشتان بيئ به يتنه نگيا وى ژ بيري دبه ن وى زئ نه دزاني كانئ هه ست ب گه وريه كي كريبه خو يا وه ختى زئ بيت يان نه ؟!
1	1- ئاگه هداركرن.	ژبيرنه كه هه قال ، ئه م ل وه لاته كي نه بريار ده يتنه دان به ئي ب زه حمه ت به يتنه بجه ئيان!!!!

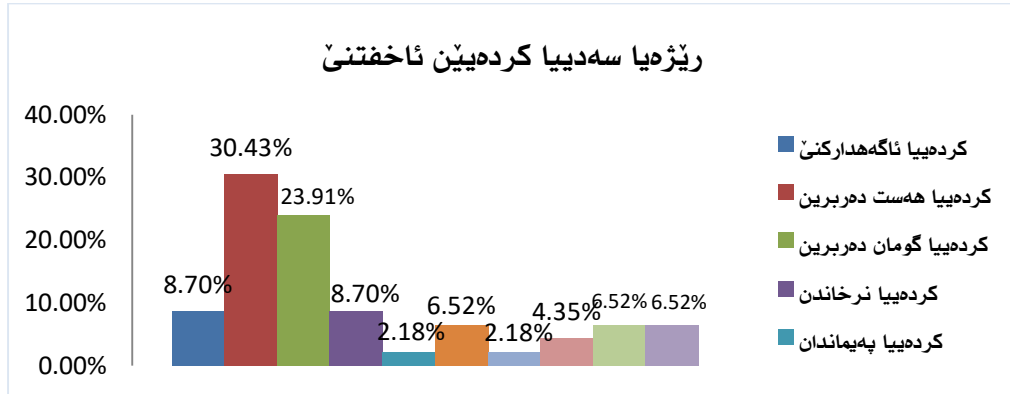
ب شيوه كي گشتى ريژه يا بكاره ينانا كرده يين ئاخفتنى پيكاهاينه ژ (1) رسته ييا توانچ، (2) (46) كرده يين ئاخفتنى، نه زئ پيكاهاينه ژ (4) رسته يين ئاگه هداركرنى، (14) رسته يين هه ست ده بربرينئ، (11) رسته يين گومانده بربرين، (4) رسته يين نرخاندى، (1) رسته رسته ييا

په يماندان، (3) رسته يين سه رسورمان ، (1) رسته ييا توانچ، (2) رسته يين دوپاتكرنى، (3) رسته يين ئاوات خواستن، (3) رسته يين تاوانباركرنى .

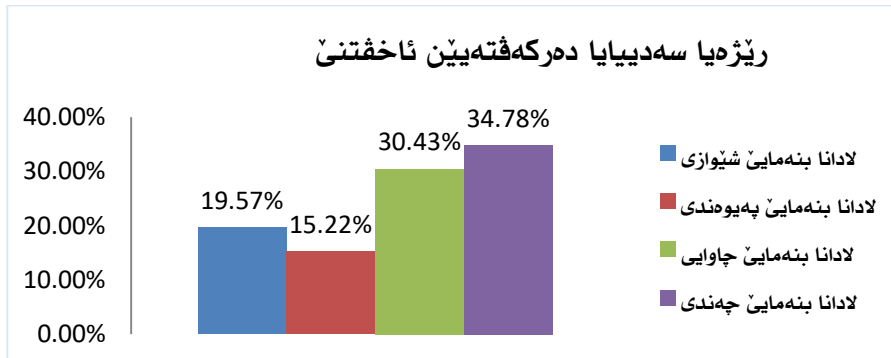
پسته	لادانا بنه مایی ھاریکاری	رونکرنا لادانا بنه مایی ھاریکاری	ژمارا گشتتیا لادانا
دده مہ کی گہ لہ ک کیمدا، ئاستی بہین تہ نگیاوی گہ لہ ک بلندبوو.	چہندی	نیشانانا برہ کا دیارنہ کری ب پہیفا (گہ لہ ک)	1
ھہ کہہ پیقہ رھ ک ھہ بابہ، ددی خودا دگوت عہ جیبہ ھہ تا نوکہ نینہ !! بلندترین پلہ داھیتہ تومارکن.	چاواپی چہندی	گوو مان تیدا ھہ یہ نیشانانا برہ کا دیارنہ کری ب پہیفا (بلندترین)	2
ھہ کہہ ژ نوی گہ ہشتی و زانی ئہ ژ دونیا یہ یا چہ وا دھیت و دجیت و ھکی داپیرا وی دبیت، دہیکاوی دگوتی کوری من ہشتا تووی دوو سالی بووی، من تو ب پشتا خو فہ ددای و دگہل ھہ میا مہ بہ رینخو ددا چپای ھہ کک دہنگی بہ لہ فرا نیتیک ژی دبووی دشا دا خو ہافیتہ ئہ ردی،	شپواز	دریزبری تیدا ھہ یہ	3
	چاواپی چاواپی	ئامازہ کرن بو خو پاراستن (بہری خو ددا چپایی) ئامازہ کرن بو خو پاراستن (بہری خو ددا چپایی)	
بہری وی جار جاری ل ئہ سمانی	چاواپی	ئامازہ کرن بو رھین (ھاتنا فروکان)	1
دونیا نیتیکی نیقرویہ	چاواپی	ئامازہ کرنہ بو خو بہ رھہ فکرن ژبو (نان خوارنا نیقرو).	1
ھندہ ک بہین و ھہ می تشت یی وانہ و ل بہ رامبہر ژی ھندہ ک دقیت دبی دہنگ بن و ھہر بہ رھہ ژ چول و چپا برہ فن	شپواز چہندی	دریزبری تیدا ھہ یہ نیشانانا برہ کا دیارنہ کری ب پہیفا (ھہ می)	2
ل قیری پویچہ کی راوہ ستیا	چہندی	دہم تیدا ھہ یہ بہ لی نہ ھاتیہ دہست نیشانکرنا کا چہند دہم ب پہیفا (پویچہ کی).	1
بیرا وی چہند رستہ کا ھات	چہندی	نیشانانا برہ کا دیارنہ کری ب پہیفا (چہند)	1
ھہ می تشتین وان بو و ھہ	چہندی	نیشانانا برہ کا دیارنہ کری ب پہیفا (ھہ می)	1
بہینا وی تہنگ تر لیتہات، دقیا بہری خو ب دہ تہ ئہ ردہ کی، ھندہ ک بیرھاتن و سہرھاتین نہ خوش ژ بیرا خو بہت، ھندی لدور زقری ھہر ئہ و ئہ و جہ دیتن یین بیراوی و پورڈین تہ حل د ئینن.	شپواز چہندی	دریزبری تیدا ھہ یہ نیشانانا برہ کا دیارنہ کری ب پہیفا (ھندہ ک)	2
تشتی عہ جیب ئہ و تہنی دہیکا وی ئہ و بیرھاتن بو وی فہ دگنیران بیراوی ناھیت جارہ کی بابی وی بیرھاتنہ ک یان سہرھاتیہ کا خیزانی بو گوتبیت.	شپواز	دریزبری تیدا ھہ یہ	1
ل فی و ھلاتی دقیت تشتیت باش و مہ دحہ ھہ می بو زہ لامی بن	چاواپی چہندی	زیدہ بیژی کریہ بو زہ لامی	2

	نیشاندانا برهکا نه دیار ب په یفا (هه می)		
2	توانج و سفکاتیکرن بو ژن نه نجامدایه . نیشاندانا برهکا دیارنه کری ب په یفا (هه می)	چاواپی چه ندی	هه ر تشته کی گریډای شکه ستنی دفتیت بو ژنکی بیت , له ورا ژی نوکه ژن کومه لگه هه که ژ خه له تی و شه رمزاری و کیماسیان , رسته که هه می خه له تی خو پیڅه دکه ن.
2	نیشاندانا برهکا نه دیار ب په یفا (گه له ک) گومان تیدا هه یه کا دختور هه نه ب پسپوریین تایبه تمه ند ب بهینته نگیی فه	چه ندی په یوه ندی	گه له ک جارا هه کو ل بازاری دگه ریا , به ریخوددا ناڅ و تایبه تمه ندیین دختورا چه زدکر ئیکی ببینیت و دبن ناڅی وی دا نقیسی بیت: تایبه تمه ندی بهینته نگیی.
2	نیشاندانا برهکا نه دیار ب هه ردو په یقین (کیم و گه له ک)	چه ندی چه ندی	هه ر گاډی هوسا نه بوو به لی دکیم ده لیقه یاندا باری خو دانا و هه می تشت ژیری دچوون. براستی لده ف وی گه له ک بزه حمه ت بوو , هه ما رؤینه خار و مایی خو د چ دا نه که ت.
1	دریژبری تیدا هه یه	شیواز	هه ر دگوت دی سه ته لایت و رادیو و ئنته رنیتی هاقیزم ئوان ژیا نا من یا گهوری , سه ری من یی لیکریه ئیش , خه لک بخو مفای ژی دبینیت , ژیا نا خو پی خو شدکه ت , به لی هه کو نه ز مالپه ره کی فه دکم یان گو هی خو دده مه به لاقوکا ده نگو باسان , سه ری من لی دبیته ئیش و جنیق ب من دکه فن !! .
1	خواستن کریه ب په یفا (په قاندن) بو که سی.	چه وایی	شفیدی دناڅ به هیه کیډا ئیکی یا خو په قاندی.
1	ثامازه کرنه بو مانشیټین نه خوڅش و هوڅانه	چاواپی	و چه تا دوماهی
2	خواستن تیدا کریه نه وژی ب په یفا (ژیبه ی) ثامازه کرن کریه ب په یفا (هزار که ران)	چاواپی چاواپی	وی دڅیا هنده ک مانشیټین دی ببینیت: (دی چاوا) بو خو تیر نفی , دی چاوا ببردانکا خو ب ئیکجاری ژیه ی , دی چاوا شی بخو هیقیه کی دناڅ درؤندادا چیکه ی , دی چاوا شی دناڅ هزاران که رندا مینی مروڅ !!!) به لی نه ددیتن.
1	نیشاندانا برهکا نه دیار ب په یفا (گه له ک)	چه ندی	گه له ک جاران دگوته خو: نه ری بوچی نه ز هنده باری خو گران دکه م ,
3	نیشاندانا برهکا ب په یقین (هه می) , دریژبری تیدا کریه	چه ندی چه ندی شیواز	نه ز ژی وه کی هه میا خه لک ب ساده یی به ریخو دده ته هه می رؤیدانا , هه کو وان مانشیټین نه خوڅش و هوڅانه دبینین , هه ر زوی رادکن دبه نه سترانه کی یان به رنامه کی خو ژبیرفه برن و به ریکانا .

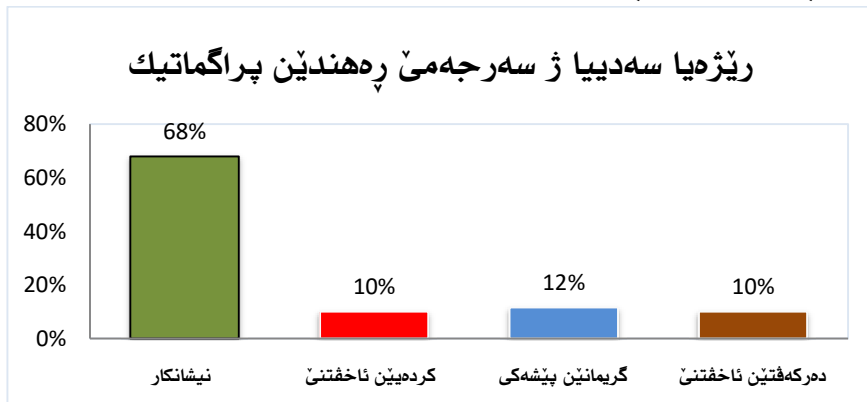
2	دریژبری تیدا هه یه	شیواز	وهسا هزر نه که نه خه لکه یی نه زانه و تیناگه هیت ، نه و یین بی هیفی بووین گهورینه کا مه زن و باش چی بیت کو ئیکسه ر ژیا نا وان خوش بیت و بهیته گهورین ، له ورا نوکه یی بخول خوشیین وهختی دگه ریین، چونکی ژ خوشیین به رده وام و مه زن یین بی هیفی بووین !!	
	چ به لگی، تمام بو فی چه ندی نینه هه می ملله ت گهورین ب سه ردا دهیت.	په یوه ندی		
1	چ به لگه نین بو هه بونا وی قه هره مانی	په یوه ندی	جاره ک دی ژی ئاخفتنا قه هره مانی چیرۆکه کی یا مایه د سه ری دا ، هه ر نزانیت ژی کا نه و چیرۆکه خاندنیه ل نه رده کی یان ژی هه ر هیشتا نه هاتیه نقیسین.	
6	چ به لگه نین کو ئافاهیه ک هه بیت بگه هیته نه سمانا. ژیده بیژی کریه. خواستن نه نجامدایه ب په یقین (سور و سپی) بو وه لاتی.	په یوه ندی چاواپی چاواپی شیواز چاواپی په یوه ندی	ژیا نا باهرا پترا میلیله تان ژ چه ند قوناغه کان پی کده یین ، کو هه ر قوناغه ک جودایه ژ یا به ری خو، حه تا لدوماهی سه ری وان دکه قیته سه ر بالگه هه کی و هه ر ئیک به ری خو دده ته شوئی خو ، ئافاهییین وان دگه هه نه ئاسمانا ، زانستی وان خو لسه ر بانئ ستیرا دده ت وه لاتیین وان د شویشتی و قه شوشتی دتیر و سور و سپی و ب پله کی دچنه سه ری مله کی. به لی ژیا نا فی ملله تی ئیک قوناغه ، ده ست پی دکه ت و کوشتنی و تالانکرنی و هه ر بقان ژی ب دوماهی دهیت و هه رهوسا ل هیفیا چ گهورین و هه رچه رخانین نو نه به .	
	نیشاندا نا بره کا نه دیار ب په یفا (بیته کی)	چه ندی	بیته کی هزرین خو کرن	
	دریژبری تیدا هه یه .	شیواز	براستی که نیا مروفی دهیت یان دروسته گریی مروفی بو ژینگه ه و سه قایی فی وه لاتی دهیت ژبلی بیه نا دویکیل و کوشتن و ده رئیکه ستنی چ بیته یین خوشتر نه دیتینه . د گافه کا سه یه ر و سه مه ر دا بریاردا ، وه کی هه میان لی بهیت یان هه ما چنه وه کی به ری نه مینیت، به ری خو دا دوکان و کچکین جوان.	
	چ به لگه نین کو بیژین بیه نا ده رئیکه ستن یا هه ی.	په یوه ندی		
	1	چ به لگه نین کو یاسا بهیته دان و نه هیته بجه ئینان.	په یوه ندی	ژبیرنه که هه قال ، نه م ل وه لاته کی نه بریار دهینه دان به لی ب زه حمه ت بهیته بجه ئینان!!!!!!

3-4- دهرکه فتهيېن ناخفتني د چيروکا (بېهنه نگی) دا: د نه فی ژماره يا گشتي دهرکه فتهيېن ناخفتني د نه فی چيروکا پيکھاتينه ژ چيروکا نه ف دهرکه فتهيېن ناخفتني هه نه. (46) دهرکه فتهان، نه وړي پيکھاتييه ژ (9) لادانين شيوازي، (7) لادانين په يوه ندي، (14) لادانين چاوايي، (16) لادانين چهندي.

رېژهيا گشتيا په هه ندين پراگماتيكي د نه فی چيروکا ب فی رهنگيه:

أ. رېژا (100٪) ب سرجه مي گشتي: أ- رېژا سهديا گشتيا نيشانكارن دبيته (68٪). ب- رېژا سهديا گشتيا گريمانين پيشه كي دبيته (12٪). ج- رېژا سهديا گشتيا كردهيېن ناخفتني دبيته (10٪). د- رېژا سهديا گشتيا دهرکه فتهيېن ناخفتني دبيته (10٪).

4. نه نجام

پشتي نه ف شه كولينه ب دوماهيك هاتي نه م گه هشتينه نه فان نه نجامان:
1. سرجه مي گشتي رهندين پراگماتيكي د چيروکا بېهنه نگی يا (صبيح محمد حسين)، بریتيه ژ نه فان رېژا:

2. ریژا سه‌دییا نیشانکارین چیرۆکا بیهنته‌نگی یا (صبح محمد حسین)، بریتیه ژ ئەفان ریژا: ا-ریژه‌ییا سه‌دییا نیشانکارین که‌سی دبیته (43٪). ب-ریژه‌ییا سه‌دییا نیشانکارین جفاکی دبیته (11٪).
- ج-ریژه‌ییا سه‌دییا نیشانکارین جهی دبیته (7٪). د-ریژه‌ییا سه‌دییا نیشانکارین دەنی دبیته (39٪).
3. ریژا سه‌دییا گریمانین پێشه‌کی د چیرۆکا بیهنته‌نگی یا (صبح محمد حسین)، بریتیه ژ ئەفان ریژا:
- ا-ریژه‌ییا سه‌دییا گریمان پێشه‌کیا هه‌بوونی دبیته (58,49٪). ب-ریژه‌ییا سه‌دییا گریمان پێشه‌کیا راسته‌قینه دبیته (7,55٪). ج-ریژه‌ییا سه‌دییا گریمان پێشه‌کیا نه‌ راسته‌قینه دبیته (1,89٪). د-ریژه‌ییا سه‌دییا گریمان پێشه‌کیا پێکهاته‌یی دبیته (5,66٪). ه-ریژه‌ییا سه‌دییا گریمان پێشه‌کیا فه‌ره‌ه‌نگی دبیته (18,87٪). و-ریژه‌ییا سه‌دییا گریمان پێشه‌کیا دژی راسته‌قینه دبیته (7,55٪).
4. ریژه‌ییا سه‌دییا ده‌رکه‌فته‌یین ئاخفتنی د چیرۆکا بیهنته‌نگی یا (صبح محمد حسین)، بریتیه ژ ئەفان ریژا:
- ا-ریژه‌ییا سه‌دییا لادانا بنه‌مایئ شیواز دبیته (19,57٪). ب-ریژه‌ییا سه‌دییا لادانا بنه‌مایئ په‌یوه‌ندی دبیته (15,22٪). ج-ریژه‌ییا سه‌دییا لادانا بنه‌مایئ چاواپی دبیته (30,43٪). د-ریژه‌ییا سه‌دییا لادانا بنه‌مایئ چه‌ندی دبیته (34,78٪).
5. ریژه‌ییا سه‌دییا کرده‌یین ئاخفتنی د چیرۆکا بیهنته‌نگی یا (صبح محمد حسین)، بریتیه ژ ئەفان ریژا:
- ا-ریژه‌ییا سه‌دییا کرده‌ییا ناگه‌هدارکرنی دبیته (8,70٪). ب-ریژه‌ییا سه‌دییا کرده‌ییا هه‌ست ده‌برینئ دبیته (30,43٪). ج-ریژه‌ییا سه‌دییا کرده‌ییا گومان ده‌برینئ دبیته (23,91٪). د-ریژه‌ییا سه‌دییا کرده‌ییا نرخاندنی دبیته (8,70٪). ه-ریژه‌ییا سه‌دییا کرده‌ییا په‌ماندان دبیته (2,18٪). و-ریژه‌ییا سه‌دییا کرده‌ییا سه‌رسورمانئ دبیته (6,52٪). س-ریژه‌ییا سه‌دییا کرده‌ییا توانج دبیته (2,18٪). ح-ریژه‌ییا سه‌دییا کرده‌ییا دووپاتکرنئ دبیته (4,35٪). ت-ریژه‌ییا سه‌دییا کرده‌ییا ئاوات خواستن دبیته (6,52٪). ی-ریژه‌ییا سه‌دییا کرده‌ییا توانبارکرنئ دبیته (6,52٪).
5. لیستا ژێده‌ران
- 1- ژێده‌رین زمانی کوردی:
 1. په‌رتوک ب زمانی کوردی.
 2. ئافیتسا که‌مال محمود، پراگماتیکی رسته‌ی پرسیار و فه‌رمان له‌ زمانی کوردیدا، چاپخانا ره‌نج - سلیمانی، 2009.
 3. محمهد محمهد یونس، ده‌روازه‌ک بو زمانه‌وانی، وه‌رگیزان، ناریمان خوشناو، چاپخانا مناره - هه‌ولێر، 2010.
 4. محمد معروف فه‌تاح زمانه‌وانی، چاپا سیئ، چاپخانا - حاجی هاشم - هه‌ولێر، 2011.
- 21-Latif Amrullah, IMPLICATURE IN THE STUDY OF PRAGMATICS., JUNE/ 2015, IAIN Tulungagung.
 22-McGrath, l(1991). Metaphoric Subvesion: feasts and Mirrors in Amelia Laniers Salve Deus Rex JUDAEORUM. Lit:LITERATURE INTERPRETATION THEORY .VOL3. ISSUE 2.
- 4- ژێده‌رین به‌لاکوکیان انترنێت:
 23-سه‌لام خوشناو، پوخته‌به‌ک له‌ پراگماتیکیکه‌ وه‌ به‌لاوکردن 2002، له‌ کوردپێدیا وه‌ 2018.
 24-Filmero C J article via internet – 2019.
4. محمهد محمهد یونس، سه‌ره‌تایه‌ک بو زانسته‌کانی واتاسازی و پراگماتیک، دانان، وه‌رگیزان نه‌ریمان خوشناو، چاپخانا مناره - هه‌ولێر، 2010.
 5. شیرزاد سه‌بری عه‌لی سه‌بری، پراگماتیک، چاپخانا حاجی هاشم - هه‌ولێر، 2014.
 6. شیرزاد سه‌بری عه‌لی سه‌بری، واتا نافیه‌را سیمانتیک و پراگماتیک. چاپخانا خانی - ده‌وک، 2011.
 7. عبدالواحد مشیر ده‌ی، زانسته‌ی پراگماتیک، چاپخانا پاک - هه‌ولێر / چاپا دووی، 2014.
 8. عبدالواحد مشیر ده‌ی، زانسته‌ی پراگماتیک، چاپخانا پاک - هه‌ولێر / چاپا ئیکئ، 2011.
 9. عبدالواحد مشیر ده‌ی، زمانه‌وانی، چاپخانه‌ی خانی - هه‌ولێر، چاپا ئیکئ، 2009.
 10. عبدالواحد مشیر ده‌ی، پراگماتیک ده‌ق و گوته‌ر، ناوه‌ندی ئاوێو - هه‌ولێر، چاپا ئیکئ، 2014.
 11. عبدالصمد اسلام، ره‌نگدانه‌وه‌ی ئەده‌ب له‌ گوته‌ری هه‌واردا 1932 - چاپخانا ئاراس - هه‌ولێر، 2002.
 12. نه‌ریمان خوشناو و کامه‌ران محمهد، کوتابه‌خانه‌کانی زمانه‌وانی. چاپا ئیکئ، 2008.
 13. نه‌ریمان خوشناو سه‌لام خوشناو، زمانه‌وانی، چاپا ئیکئ، بره‌گئ ئیکئ، 2008.
 ب. گوته‌ر:
 14. حاتم ولیام محمد و ژیان عبدالله محمد، پێکه‌تانی زانیاری و کرده‌ قسه‌یه‌کان، گوته‌ر زانکۆ بۆ زانسته‌ مرۆفایه‌تیه‌کان - زانکویا هه‌ولێر، 2015.
 15. سه‌گفان عبدالرحمن گه‌ و عبدالله ئاگرین، مه‌به‌ستین پراگماتیکی و ره‌وانبێژین هه‌والی د هوزانین جه‌گه‌رخوینیدا، گوته‌ر زانکویا زاخو. 2019.
 16. شیرزاد سه‌بری عه‌لی سه‌بری، نیشانکارین جفاکی ل ده‌فوکا به‌هدینان، گوته‌ر زانکویا زاخو. 2019.
 17. هدی عبدالقادر، ره‌هه‌دین پراگماتیک نیشانکاری د گوته‌ن مه‌زاندا، 2019، گوته‌ر زاخو.
 18. صبیح محمد حسین، چیرۆکا بیهنته‌نگی، گوته‌ر په‌یف، ژماره (69) ژ وه‌شانا ئیکه‌تیا نفیسه‌رین کوردستانئ - ده‌وک، 2014.
 2- په‌رتوکین ب زمانی عه‌ره‌بی:
 19. منال محمد هاشم سعید نجار. المقام فی العربیه فی چوو البراغماتیه.
 20. جورج یول، ت. د. قصی العتایی، گ1، دار الکتب الجدیده‌ المتحده‌، بیروت - لوبنان، 2010.
 3- په‌رتوکین زمانی ئنگلیزی:
 21-21-Latif Amrullah, IMPLICATURE IN THE STUDY OF PRAGMATICS., JUNE/ 2015, IAIN Tulungagung.
 22-McGrath, l(1991). Metaphoric Subvesion: feasts and Mirrors in Amelia Laniers Salve Deus Rex JUDAEORUM. Lit:LITERATURE INTERPRETATION THEORY .VOL3. ISSUE 2.

الملخص:

هذا البحث الموسوم (الابعاد التداولية في قصة (بيهنته نكي) للقاص (صبيح محمد حسن) خصصت لبيان وتطبيق الابعاد التداولية في القصة المذكورة و نقد هذه القصة عينة البحث. إضافة الى ذلك أهمية هذا لبحث في تلك النقطة وهي أن القصة جنباً الى جنب الانواع الادبية الاخرى التعميد الى أبعاد التداولية لتوصيل المعنى وا غراضها. واجريت البحث وفق المنهج الوصفي التحليلي. الهدف الرئيسي من هذا البحث هو بيان النسبة المؤية لكل مجال تداولي و من ضمن كل مجال تحديد انواع و أقسام كل مجال تداولي. يتكون البحث من فصلين فضلاً عن مقدمة ونتائج. الفصل الاول بعنوان (الابعاد التداولية واللغة القصة) أما الفصل الثاني بعنوان (التطبيق للابعاد التداولية في قصة (بيهنته نكي) للقاص (صبيح محمد حسين) و خصصت هذا الفصل لهذا المجال.

كلمات الدالة: أفعال الكلام، التعيين، التضمينات، الافتراض المسبق.

Abstract:

The research entitled “Pragmatic Dimensions in the story named “بهين تهنكي” for the writer Sabeh Mohammed Hassan tries to clarify and apply Pragmatic Dimensions in the above mentioned story as sample of research. In addition , the importance of story alongside with other literary genres lies in the fact that pragmatic dimensions helps to convey the meaning and its purposes. The research adopted the analytical approach in analyzing .

The main aim of the present research is to determine the percentage of each pragmatic domain and to determine the type and sections of each domain. The first part of research deals with pragmatic dimensions and story language while the second part deals with Practical aspect of pragmatic dimensions in the story . □

Keywords: Speech acts, Dixis, Implication, Presupposition □